

Zestawienie uwag

do projektu założeń projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw

(uzgodnienia międzyresortowe)

Uwagi merytoryczne

Lp.	Zgłaszający uwagę	Krytykowane założenie	Treść uwagi	Propozycja stanowiska do uwagi
1.	Minister Finansów	Wnoszenie pism drogą elektroniczną	<p>W części założeń poświęconej wnoszeniu pism procesowych drogą elektroniczną i doręczeń elektronicznych przy informatyzacji procesu cywilnego (strona 8 projektu założeń) wskazano, iż „Przepisy określają warunki formalne pism procesowych wnoszonych drogą elektroniczną. Pierwsze pismo procesowe będzie musiało zawierać dane pozwalające na identyfikację strony (w tym PESEL, KRS, NIP) ”.</p> <p>Przy tak sformułowanym zapisie, każde pismo procesowe powinno zawierać wszystkie trzy ww. identyfikatory, tj. PESEL, KRS, NIP. Spełnienie tego warunku będzie niemożliwe w przypadku osób fizycznych objętych rejestrem PESEL nieprowadzących działalności gospodarczej lub niebędących zarejestrowanymi podatnikami podatku od towarów i usług oraz podmiotów, które nie posiadają statusu</p>	Uwagę uwzględniono w projekcie założeń poprzez posłużenie się alternatywą rozłączną - „(w tym PESEL, albo NIP, albo KRS)”

			<p>podatnika bądź płatnika, albowiem zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U, z 2004 r. Nr 269, poz. 2681, z późn. zm.) nie uzyskają one NIP. Tym samym należałoby wprowadzić alternatywę dla podania ww. identyfikatorów, tj. podanie w pierwszym piśmie procesowym jednego z tych identyfikatorów.</p>	
2.	Minister Finansów	Wnoszenie pism drogą elektroniczną	<p>„Pismo będzie podpisywane tzw. zwykłym podpisem elektronicznym, ale w przypadku osób, które nie są obowiązane do posiadania numeru PESEL wymagany będzie podpis elektroniczny weryfikowany przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu”.</p> <p>Zgodnie z ustawą z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. Nr 130, poz. 1450, z późn. zm.) oraz aktami wykonawczymi do ww. ustawy, w tym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2002 r. w sprawie określenia warunków technicznych i organizacyjnych dla kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne, polityk certyfikacji dla kwalifikowanych certyfikatów wydawanych przez te podmioty oraz warunków technicznych dla bezpiecznych urzędzeń służących do składania i weryfikacji podpisu elektronicznego (Dz. U. Nr 128, poz. 1094), do uzyskania certyfikatu</p>	<p><u>Uwaga niezasadna.</u></p> <p>W trakcie prac nad nowelizacją wzięto pod uwagę możliwość posługiwania się numerem PESEL przez cudzoziemca, po uprzednim nadaniu tego numeru. Wprowadzenie takiego rozwiązania jako obligatoryjnego, zostało jednak uznane za zbyt daleko idące, gdyż utrudniałoby dostęp do sądu zwłaszcza w tych przypadkach, w których osoba taka zamierza zainicjować pojedyncze postępowanie inicjowane drogą elektroniczną. Optymalnym rozwiązaniem byłoby wprowadzenie rozwiązania opartego na swobodnym wyborze powoda nieposiadającego numeru PESEL, ani NIP. Może on wystąpić o nadanie numeru PESEL i posłużyć się tym numerem albo bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym ważnym kwalifikowanym certyfikatem bez potrzeby uprzedniego uzyskania numeru PESEL lub NIP. Należy bowiem zauważyć, że przepis art. 6 ustawy o podpisie</p>

		<p>niezbędne jest posiadanie jednego z numerów: NIP lub PESEL. Zgodnie zaś z przepisami ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, numer NIP nadawany jest jedynie podatnikom lub płatnikom podlegającym obowiązkowi ewidencyjnemu, o którym mowa w art. 2 ww. ustawy. W katalogu tych podmiotów nie mieszczą się podmioty, które nie posiadają statusu podatnika lub płatnika na terenie RP. Jednocześnie należy zauważyć, iż zgodnie z art. 31 b ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 993 z późn. zm.) minister właściwy do spraw wewnętrznych może nadać numer PESEL osobom innym niż wymienione w art. 31a ust. 3 na ich pisemny wniosek, jeżeli odrębne przepisy przewidują potrzebę posiadania numeru PESEL przez te osoby. Umotywowany pisemny wniosek o nadanie numeru PESEL w przedmiotowej sprawie powinien zostać złożony bezpośrednio do ministra właściwego do spraw wewnętrznych, wraz z odpisem skróconym aktu urodzenia, a w przypadku osób, które wstąpiły w związek małżeński - wraz z odpisem skróconym aktu małżeństwa opatrzonym adnotacją o aktualnie używanym nazwisku. Oznacza to, iż jedynym identyfikatorem, jaki będzie można otrzymać będzie numer PESEL.</p>	<p>elektronicznym przewiduje, że w razie spełnienia przesłanek wymienionych w tym przepisie, certyfikat wydany przez podmiot świadczący usługi certyfikacyjne, niemający siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nieświadczący usług na jej terytorium, jest zrównany pod względem prawnym z kwalifikowanymi certyfikatami wydanymi przez kwalifikowany podmiot świadczący usługi certyfikacyjne, mający siedzibę lub świadczący usługi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Z tym właśnie przepisem ściśle wiąże się projektowana regulacja.</p>
--	--	---	--

3.	Minister Finansów	Zbieg egzekucji	<p>Wątpliwości budzi propozycja dotycząca wprowadzenia zasady, zgodnie z którą w razie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej, organ sądowy z mocy prawa przejmowałby dalsze prowadzenie łącznie obu egzekucji. Z chwilą przejścia egzekucji administracyjnej przez komornika sądowego, niemożliwie będzie prowadzenie egzekucji przez administracyjny organ egzekucyjny, w toku której stosowane są środki egzekucyjne, które, zgodnie art. 70 § 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.), spowodują przerwanie biegu terminu przedawnienia. Przepisy Kodeksu postępowania cywilnego regulujące egzekucję prowadzoną przez komornika sądowego, nie posługują się pojęciem środków egzekucyjnych, jako środków przymusu mających na celu doprowadzenie do wykonania w drodze egzekucji tych obowiązków. Uprawnionymi do stosowania środków egzekucyjnych, przerywających bieg terminu przedawnienia, są wyłącznie administracyjne organy egzekucyjne. Mogą więc powstać sytuacje, w których dojdzie do przedawnienia dochodzonych obowiązków o charakterze pieniężnym. Wskutek przyjęcia proponowanych rozwiązań Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego mogą ponieść poważne</p>	<p>Do rozważenia i dyskusji podczas spotkania roboczego.</p> <p>Argument dotyczący przedawnienia nie wydaje się zasadny. Żeby nastąpił zbieg egzekucji konieczne jest bowiem zastosowanie środka egzekucyjnego przez administracyjny organ egzekucyjny. Zastosowanie tego środka przerywa bieg przedawnienia, a skutki tej czynności pozostaną w mocy (w aktualnym stanie prawnym sąd orzeka w tym przedmiocie).</p> <p>Pozostałe argumenty przemawiają za zasadnością wprowadzenia środka prawnego umożliwiającego sądowi powierzenie egzekucji administracyjnemu organowi egzekucyjnemu.</p>
----	-------------------	-----------------	--	--

			<p>straty finansowe z powodu przedawnienia dochodzonych należności pieniężnych, nawet w sytuacji, gdy egzekucja prowadzona przez komorników sądowych będzie efektywna. Wygaśnięcie bowiem tych obowiązków wskutek ich przedawnienia oznacza niemożność ich dochodzenia w drodze przymusowego ściągnięcia. Należy także zauważyć, że po przejęciu po zbiegu egzekucji administracyjnej przez komornika sądowego, naczelnik urzędu skarbowego utraci status organu prowadzącego egzekucję i jako wierzyciel będzie obciążony kosztami egzekucji prowadzonej przez komornika. Powyższe oznaczać będzie konieczność ponoszenia przez naczelników urzędów skarbowych zbędnych wydatków. Ponadto koszty egzekucyjne obciążające dłużników na gruncie sądowego postępowania egzekucyjnego są wyższe niż te wynikające z przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954, z późn. zm.). Po przejęciu zbiegu przez komornika sądowego zobowiązani będą zatem obciążani wyższymi kosztami egzekucyjnymi, co z kolei może skutkować mniejszymi wpływami do budżetu państwa. Wymaga także zwrócenia uwagi, że naczelnicy urzędów skarbowych posiadają</p>	
--	--	--	--	--

			<p>własne służby egzekucyjne umożliwiające poszukiwanie majątku, z którego możliwe jest prowadzenie egzekucji. Należy również wskazać, że zastosowanie niektórych środków egzekucyjnych składa się z kilku etapów. Przykładowo, w ramach zastosowania egzekucji z nieruchomości można wyszczególnić m.in. zajęcie, opis i oszacowanie, licytację, przybicie, przyznanie własności (przysądzenie własności). Wobec powyższego o tym, który organ egzekucyjny w przypadku zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej do tej samej nieruchomości jest właściwy do dalszego łącznego jej prowadzenia w trybie dla siebie właściwym, nie można przesądzać a priori bez uwzględnienia stanu zaawansowania każdego z prowadzonych postępowań. Takie działanie może bowiem doprowadzić do przejścia egzekucji przez komornika sądowego w sytuacji, gdy stan egzekucji prowadzonej przez komornika skarbowego jest dużo bardziej zaawansowany (np. wyznaczono już termin licytacji, wydano postanowienie o przybiciu). Należy również mieć na względzie ilość spraw, jaka przeszłaby do komorników sądowych w związku z proponowanym rozwiązaniem. W konsekwencji zawarte w przedłożonym projekcie założenia rozwiązanie wymaga przeprowadzenia dogłębnej analizy skutków</p>	
--	--	--	---	--

			wynikających z jego wprowadzenia. Przepisy dotyczące zbiegu egzekucji budziły dotychczas szereg kontrowersji i niejasności, w związku z tym byłoby celowe, <u>w celu uniknięcia w przyszłości problemów wynikających z wprowadzenia nowych przepisów, wypracowanie wspólnego systemowego rozwiązania w trybie spotkań roboczych.</u>	
4.	Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Pojęcie formy dokumentowej.	<p>Nie dostrzega się potrzeby uporządkowania aparatu pojęciowego w taki sposób, by wyraźnie uwzględnić istnienie elektronicznej formy oświadczenia woli, ale utrwalonej także w formie pisma (czyli za pomocą znaków pisma), a nie nagraniem dźwiękowym lub wideo, na którym utrwalono ustną formę wyrażenia woli. Pisma w formie dokumentów elektronicznych już funkcjonują w obiegu i będą funkcjonowały, choć nie są one „pisemne” (w rozumieniu „papierowe”). Oczywiście przyjęcie jako aksjomatu, że pismo w formie dokumentu elektronicznego nie jest pisemne, utrudnia w konsekwencji odróżnienie różnych istotnie odmiennych sposobów utrwalenia woli w postaci elektronicznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w formie pisma, - w formie nagrania audio, - w formie nagrania wideo. <p>Wydaje się ważne, by już w podstawowych założeniach uwzględnić istnienie takich</p>	<p><u>Uwaga niezasadna</u></p> <p>Proponowane pojęcia uwzględniają aktualnie obowiązującą aparaturę pojęciową użytą w przepisach k.c. Przepisy te przewidują formę pisemną, która jest zarezerwowana jedynie dla postaci papierowej lub innego równoważnego papierowi nośnika, na którym:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) umieszcza się i utrwalą treści wyrażone za pomocą znaków pisma, b) składa się podpis własnoręczny. <p>Przepis art. 78 § 2 k.c. przewiduje również formę elektroniczną. Zachowanie tej formy polega na podpisaniu oświadczenia woli złożonego w postaci elektronicznej przy użyciu bezpiecznego podpisu elektronicznego weryfikowanego przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu. Przepis ten ustanawia zatem dalej idące wymagania. Analogiczne wymagania dla tej formy projektuje się w założeniach. Należy podkreślić, że sporządzenie dokumentu w formie elektronicznej jest (i będzie)</p>

			<p>„pod-form" elektronicznych (lub różnych form dla postaci elektronicznej), ponieważ pozwoli to nie tylko na lepsze uporządkowanie pojęć, ale także na wskazywanie formy elektronicznej odpowiadającej formie pisemnej (pismo w formie elektronicznej). Może to być bardzo ważne dla interoperacyjności wymiany informacji w formie elektronicznej. W przypadku pisma w formie elektronicznej istnieje możliwość jego automatycznej obsługi (tekst w określonych, z góry wskazanych, miejscach może być automatycznie rozpoznany i zinterpretowany), a co za tym idzie realizowania zintegrowanych usług elektronicznych niewymagających wykonywania powtarzalnych, takich samych czynności. W przypadku innego niż pismo dokumentu elektronicznego (np. nagrania audio) taka automatyczna obsługa nie jest możliwa.</p>	<p>równoważne w skutkach z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej. Proponowana forma dokumentowa odnosi się do dokumentów tekstowych sporządzonych w postaci elektronicznej, ale nie spełniających wymogów przewidzianych dla formy elektronicznej. Dlatego w projekcie zaznaczono, że jest ona „formą pośrednią” pomiędzy formą pisemną (elektroniczną – gdyż ta jest zrównana pod względem skutków z formą pisemną) a formą ustną. Wprowadzenie do przepisów k.c. rozróżnienia pomiędzy „pod – formami” dokumentów elektronicznych ze względu na ich treść (np. audio, video) nie znajduje wystarczającego uzasadnienia. Czym innym jest forma czynności prawnej a czym innym postać dokumentu. Przykładowo oświadczenie woli w formie elektronicznej zgodnie z art. 78 § 2 k.c. projektowanej nowelizacji może mieć postać tekstu, a także audio lub video i jest zrównane z formą pisemną. Przepisy k.c. dotyczące formy czynności prawnych służą ochronie bezpieczeństwa obrotu. Nie zachodzi zaś potrzeba dekretowania w nich takich klasyfikacji pojęć, które nie służą temu celowi. W projekcie wyraźnie wskazano, że projektowana „forma elektroniczna” będzie obejmowała wszelkie „zapisy danych” bez względu na ich „wizualizację” (strona 4 projektu założeń). Na gruncie założeń dotyczących k.p.c. wskazano zaś na potrzebę</p>
--	--	--	---	--

				<p>rozdzielenia dokumentów mających postać elektroniczną ze względu na sposób utrwalenia ich treści, czyli na dokumenty tekstowe i inne (zawierające zapis dźwięku, obrazu, wideo itd.) Nie budzi wątpliwości potrzeba uporządkowania pojęć, ale nadawanie pojęciom charakteru normatywnego jest uzasadnione tylko wtedy, gdy jest to potrzebne ze względu na cel i treść regulacji.</p>
5	Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Forma elektroniczna	<p>Zaproponowane, zamiast powszechnie zrozumiałych dla użytkowników komunikacji elektronicznej (w tym Internetu) form dokumentów (pismo, dźwięk, wideo), pojęcia „formy dokumentowej” i „formy tekstowej” nie ułatwi posługiwania się prawem tak skonstruowanym. Z powyższego można wywnioskować, że przyjmuje się jako aksjomat, iż dokonanie czynności w formie elektronicznej oznacza konieczność opatrzenia dokumentu kwalifikowanym podpisem elektronicznym. W przypadku przyjęcia takiego założenia bardzo trudno będzie nazwać usługi realizowane elektronicznie, ale np. podpisane podpisem zaawansowanym czy profilem zaufanym ePUAP. Inny cytat, pokazujący kłopoty z aparatem pojęciowym zaproponowanym w założeniach, jest następujący: „Forma tekstowa jest formą pośrednią pomiędzy formą pisemną (elektroniczną) a ustną.” Jeżeli przyjąć, że nazwa w nawiasie</p>	<p>Uwaga niezasadna Trudno zgodzić się z poglądem, że przepisy k.c. powinny rozróżniać formy dokumentu ze względu na to, czy oświadczenie woli jest utrwalone w postaci tekstu, zapisu dźwięku itd. Z punktu widzenia bezpieczeństwa obrotu, taki podział nie znajduje żadnego uzasadnienia. Rozróżnienie to ma znaczenie dla sposobu przeprowadzania dowodu z dokumentów elektronicznych i zostało ono uwzględnione w założeniach dotyczących zmian w przepisach k.p.c. (por. stanowisko do uwagi nr 4). Projektuje się, że forma elektroniczna zostanie zachowana w razie złożenia oświadczenia woli w postaci danych elektronicznych, do których dołączono lub które logicznie powiązano z podpisem elektronicznym w sposób umożliwiający identyfikację składającego oraz wykrycie każdej późniejszej zmiany treści takiego oświadczenia (w tym zakresie uzupełniono projekt założeń). Na podstawie takiej regulacji, ocena, czy określony dokument spełnia wymogi formy</p>

			<p>oznacza bliskoznaczne określenie nazwy poprzedzającej, oznaczałoby to, że forma pisemna to inaczej forma elektroniczna.</p>	<p>elektronicznej nie powinna sprawiać trudności. Trudno też doszukiwać się problemów związanych z zakwalifikowaniem do formy elektronicznej dokumentów opatrzonych podpisem zaawansowanym (w rozumieniu dyrektywy). W odniesieniu do profilu zaufanego e-PUAP należy zwrócić uwagę na treść art. 20b ust. 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. Nr 64, poz. 565, z późn. zm.). Przepis ten stanowi, że dane w postaci elektronicznej opatrzone podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP są równoważne pod względem skutków prawnych dokumentowi opatrzonemu podpisem własnoręcznym, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej. Przepis ten ma jednak zastosowanie wyłącznie do podmiotów realizujących zadania publiczne. Nie dotyczy osób fizycznych w innych oświadczeniach niż wynikające z k.p.a. Profil zaufany nie ma służyć do składania oświadczeń woli w znaczeniu k.c.</p> <p>Odrębną kwestią jest problematyka ujednoczenia regulacji (ustawowych i unijnych) dotyczących zwykłego, bezpiecznego i zaawansowanego podpisu elektronicznego, ale wykracza ona poza ramy projektowanej regulacji.</p> <p>W świetle aktualnie obowiązujących i projektowanych przepisów, forma pisemna i elektroniczna są równoważne pod względem</p>
--	--	--	--	--

				skutków prawnych. Stąd wynika użycie zwrotu „bliskoznaczność”.
6.	Minister Obrony Narodowej	Ustne uzasadnienie orzeczenia	Wątpliwości budzi propozycja sporządzania (zarówno w pierwszej instancji, jak i postępowaniu apelacyjnym) bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku ustnego uzasadnienia (które nie będzie wymagało podpisania przez członków składu orzekającego), natomiast stronie, która zażąda sporządzenia uzasadnienia, będzie doręczony odpis wyroku wraz z transkrypcją uzasadnienia. Takie uregulowanie mogłoby być korzystne z punktu widzenia czasochłonności pracy orzekającego sądu, tym niemniej nie ma pewności, że sąd ustnie zawsze przekaże w sposób jasny i pełny motywy, na których oparł wydany wyrok, co w konsekwencji może ograniczyć możliwość właściwego dochodzenia roszczeń przez strony.	<u>Uwaga niezasadna</u> Wyeleminowaniu tego niebezpieczeństwa służy założenie, że ustne uzasadnienie powinno spełniać wszystkie wymogi przewidziane w art. 328 § 2 k.p.c. (czyli takie, jakie stawiane są uzasadnieniom pisemnym). Należy dodać, że obawa dotycząca niejasności lub niekompletności motywów rozstrzygnięcia jest aktualna również w razie sporządzenia pisemnego.
7.	MON	Doręczenia elektroniczne	Z projektu nie wynika również, kiedy i w jakiej formie uczestnicy postępowania, którzy wybiorą możliwość korzystania z doręczeń elektronicznych, określą dokonanie tego wyboru. W kwestii tej rozważyć można wprowadzenie formy umownej. Wydaje się również, że ewentualny projektowany przepis powinien precyzować, czy taka umowa będzie mogła być w każdym czasie uzupełniona	<u>Uwaga niezasadna</u> Z projektu jednoznacznie wynika, w jakiej formie uczestnicy postępowania oświadczą o dokonanym wyborze. Na stronie 9 projektu wskazano: „Wybór będzie dokonywany w tradycyjnym piśmie procesowym, drogą elektroniczną lub ustnie na rozprawie. Oświadczenie o wyborze tego sposobu doręczeń strona będzie mogła odwołać”. Nie przewiduje się natomiast wprowadzenia ograniczeń czasowych w tym zakresie. Oznacza to, że strona (uczestnik) na każdym

				<p>etapie postępowania będzie mogła wybrać taką formę doręczeń lub z niej zrezygnować. Nie przewiduje się też stosowania konstrukcji umowy. Wymagałoby to bowiem dodatkowego angażowania pracowników sądu, którzy i tak nie mogliby odmówić zawarcia (zmiany lub rozwiązania) takiej umowy. Decydujące i wiążące znaczenie miałyby zatem „oferta” złożona przez stronę (uczestnika). Odmiennego rozwiązania nie dałoby się bowiem pogodzić z zasadą dyspozycyjności obowiązującą w postępowaniu cywilnym.</p>
8	MON	Wyłączenie sędziego	<p>W części III „Inne zmiany w postępowaniu rozpoznawczym” w pkt. 1 „Wyłączenie sędziego ” omyłkowo wskazano przepis art. 53 § 3 k.p.c, zamiast art. 50 § 3 k.p.c.</p>	<p><u>Uwagę uwzględniono.</u></p>
9.	MON	Ograniczenie kognicji sądów w sprawach spadkowych	<p>W części III „ Inne zmiany w postępowaniu rozpoznawczym” w pkt 6 „ Ograniczenie kognicji sądów powszechnych w sprawach spadkowych zmiany powinny precyzować istotę sporu (tj. co do zasady lub co do szczegółu), chyba, że samo wdanie się w spór bez względu na jego zakres będzie obligować notariusza do przekazania sprawy sądowi spadku. Nie wiadomo też, czy wierzyciel będzie mógł wystąpić do notariusza.</p>	<p><u>Uwaga niezasadna</u> Klasyfikacja istoty sporu „co do zasady” i „co do szczegółu” nie jest znana systemowi postępowania cywilnego. Rozróżnia się natomiast spory „co do zasady” i „co do wysokości żądania” (por. art. 318 k.p.c.) oraz spory „co do istoty sprawy” i co do kwestii procesowych. Z ogólnych zasad językowych wynika, że zwrot: „nie zachodzi spór pomiędzy uczestnikami” (strona 17 projektu) oznacza, iż nie występują między nimi żadne sporne kwestie. Pojawienie się sporu (bez względu na to, jaki będzie jego zakres) wyeliminuje możliwość dokonania czynności przez notariusza.</p>

				<p>Wierzyciel będzie mógł wystąpić do notariusza. Projektowana zmiana polega na powierzeniu niektórych spraw spadkowych notariuszom. Projektowane założenia nie przewidują ograniczeń w przepisach określających krąg osób legitymowanych do wystąpienia z wnioskiem w tych sprawach.</p>
10	MON	Wysłuchanie stron w postępowaniu egzekucyjnym	<p>W części VI „Pozostałe zmiany w postępowaniu egzekucyjnym” w pkt. 14 „Wysłuchanie stron” należy zwrócić uwagę na sposób pisemnego uzasadnienia ustalonego stanu egzekucji, tak aby wierzyciel miał wiedzę o sytuacji majątkowej dłużnika. Brak „wysłuchania stron” powinien zobowiązywać komornika sądowego do sporządzania dokładnego uzasadnienia postanowienia np. w zakresie umorzenia postępowania egzekucyjnego.</p>	<p><u>Uwaga niezasadna</u> Obowiązek sporządzenia uzasadnienia postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wynika z ogólnych reguł procesowych. Uzasadnienie to powinno spełniać wymogi wynikające z treści art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Nie zachodzi zatem potrzeba wprowadzania szczególnych przepisów w tym zakresie. Należy dodać, że nie zawsze umorzenie postępowania egzekucyjnego wiąże się z potrzebą „ustalenia stanu egzekucji”, a wysłuchanie, o którym mowa w art. 827 § 1 k.p.c. zazwyczaj nie służy ustalaniu sytuacji majątkowej dłużnika. Temu celowi służą czynności przewidziane, między innymi, w art. 761 § 1 k.p.c, art. 797¹ k.p.c. czy art. 801 k.p.c.</p>
11.	MPiPS	Ograniczenia egzekucji	<p>W pkt VI (Pozostałe zmiany w postępowaniu egzekucyjnym, str. 34 -35), ppkt 15 (Ograniczenia egzekucji) proponuje się wprowadzenie regulacji, według której kwota wolna od potrąceń będzie stanowiła 80% minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie odrębnych przepisów, przysługującego pracownikom</p>	<p><u>Uwaga niezasadna</u> Problem kwoty wolnej od potrąceń odpowiadającej wysokości minimalnego wynagrodzenia jest podnoszony przez środowiska wierzycieli i komorników (por. rekomendacje legislacyjne będące przedmiotem debaty „Okrągły stół. Postępowanie egzekucyjne”,</p>

		<p>zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy, po odliczeniu składek na ubezpieczenia społeczne oraz zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych. Obecnie jest to natomiast - przy potrącaniu sum egzekwowanych na mocy tytułów wykonawczych na pokrycie należności innych niż świadczenia alimentacyjne (i innych niż wymienione w art. 87 § 1 pkt 3 i 4 Kodeksu pracy) - kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę, po odliczeniu składek ZUS i zaliczki na podatek dochodowy.</p> <p>Wydają się, że jest to propozycja zbyt daleko idąca. Celowe jest zachowanie dotychczasowych kwot wolnych od potrąceń, określonych w art. 87¹ Kodeksu pracy. Należy podkreślić, że taka wysokość kwot wolnych od potrąceń jest niezmienna od 1 stycznia 1978 r. (początkowo była ona określona w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1977 r. w sprawie kwot wynagrodzenia za pracę wolnych od potrąceń z innych tytułów niż świadczenia alimentacyjne - Dz. U. Nr 37, poz. 165, z późn. zm.) i dotychczas nie była kwestionowana.</p> <p>Warto także zwrócić uwagę na to, iż wynagrodzenie za pracę jest zwykle podstawowym, a niejednokrotnie jedynym środkiem służącym utrzymaniu pracownika oraz jego rodziny. Zatem wysokość tego</p>	<p>http://www.komornik.pl/index.php/z-krk-zobacz-wiecej/430-debata-okraglego-stolu).</p> <p>Przepis art. 87¹ § 1 pkt 1 k.p. powoduje, że wierzyciel w ogóle nie może uzyskać (nawet częściowego) zaspokojenia roszczenia w sytuacji, w której dłużnik otrzymuje wynagrodzenie za pracę odpowiadające wysokości minimalnego wynagrodzenia. Wprowadzenie proponowanej zmiany stwarzałoby możliwość sukcesywnego potrącania choćby niewielkich kwot na poczet dochodzonej należności.</p> <p>Wynagrodzenie za pracę jest zwykle podstawowym środkiem zapewniającym utrzymanie dłużnikowi i członkom jego rodziny. Należy jednak zwrócić uwagę, na to, że identyczną funkcję spełniają również inne świadczenia, czasami niższe od minimalnego wynagrodzenia za pracę, w tym emerytury i renty. Skoro w przypadku egzekucji z tych świadczeń kwota wolna od potrąceń odpowiada ułamkowi najniższej emerytury lub renty, to należałoby wprowadzić taki sam mechanizm w omawianym zakresie. Za jego przyjęciem przemawia zatem nie tylko konieczność ochrony interesów wierzyciela, ale również postulat spójności systemu prawnego.</p> <p>Ponadto, przepis art. 87¹ § 1 k.p. może rodzić wątpliwości co do zgodności z konstytucyjną zasadą równości wobec prawa. Przepis ten przyznaje bowiem pracodawcy przywilej,</p>
--	--	--	--

			wynagrodzenia, nawet po dokonaniu potrąceń z niego, powinna umożliwić pracownikowi i jego rodzinie egzystencję. Minimalne wynagrodzenie za pracę, po dokonaniu odliczeń ustawowych, jest już kwotą niską i nie wydaje się możliwe dalsze jej obniżanie.	<p>polegający na tym, że w razie ściągania zaliczek pieniężnych lub kar pieniężnych, wolna od potrąceń jest jedynie część (75% lub 90 %) wynagrodzenia minimalnego, zaś w razie egzekwowania należności niealimentacyjnych pełna kwota wynagrodzenia. Wydaje się, że brak jest usprawiedliwionych podstaw do takiego zróżnicowania pozycji pracodawcy i wierzycieli dysponujących tytułami wykonawczymi. Brak też spójności w zakresie <i>ratio legis</i> pomiędzy przedmiotowym przepisem, a treścią art. 87 § 2 k.p. Z tego ostatniego wynika bowiem, że ustawodawca traktuje wierzytelności objęte tytułami wykonawczymi jako uprzywilejowane, gdyż przyznaje im pierwszeństwo zaspokojenia. Przepis art. 87¹ k.p. jest zaś przejawem uprzywilejowania należności pracodawcy.</p>
12.	MPiPS	Ograniczenie egzekucji	Przy określaniu kwoty wolnej od potrąceń konieczne jest także uwzględnienie aspektu zobowiązań międzynarodowych - art. 10 Konwencji Nr 95 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej ochrony płacy, przyjętej w Genewie dnia 1 lipca 1949 r. (Dz. U. z 1955 r. Nr 38, poz. 234) wymaga, by płaca była chroniona od zajęcia sądowego w stopniu uznanym za potrzebny dla zapewnienia utrzymania pracownika i jego rodziny.	<p><u>Uwaga częściowo niezasadna</u></p> <p>Przepis art. 10 ust. 2 Konwencji przewiduje, że płacę należy chronić od zajęcia sądowego lub cesji w stopniu uznanym za potrzebny dla zapewnienia utrzymania pracownika i jego rodziny. Skoro w przypadku potrącania zaliczek ustawodawca uznał, że do utrzymania pracownika i jego rodziny wystarczająca będzie część wynagrodzenia odpowiadająca 75% minimalnego wynagrodzenia i nie narusza to postanowienia Konwencji, to tym bardziej nie będzie stanowiła takiego naruszenia</p>

			<p>Niezależnie od powyższego, ze względu na wagę tej sprawy, wydaje się, że konieczne byłoby poddanie tej propozycji opiniowaniu partnerów społecznych, tj. reprezentatywnych organizacji pracodawców i związków zawodowych, stosownie do art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854, z późn. zm.) oraz art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. Nr 55, poz. 235, z późn. zm.).</p>	<p>proponowana zmiana. Zakłada ona bowiem ochronę wynagrodzenia w części odpowiadającej 80% wynagrodzenia minimalnego. Projekt został przekazany do zaopiniowania reprezentatywnym organizacjom pracodawców i związkom zawodowym.</p>
13	MSW	Forma dokumentu	<p>W pkt 1.2 w akapicie drugim na stronie 3 projektu użyto sformułowania: „forma dokumentowa, z uwagi na łatwość jej zachowania, ma przyczynić się do usprawnienia dokonywania czynności prawnych przy jednoczesnym zachowaniu funkcji dowodowej stosownie do przepisów k.p.c. o mocy dowodowej dokumentów”. Jednocześnie, w pkt. 1.8 w akapicie pierwszym na stronie 6 stwierdzono, iż „na mocy art. 243¹ kp.c. [tj. projektowanego przepisu wprowadzającego formę dokumentową do k.p.c.] przepisy te znajdują zastosowanie do dokumentów tekstowych umożliwiających identyfikację ich wystawców”. Założenia te są zatem ze sobą sprzeczne, gdyż pierwsze z nich</p>	<p><u>Uwaga niezasadna</u> Cytowany fragment założeń ze strony 3 projektu został wyjęty z kontekstu. Na stronie 3 - 4 projektu wskazano wprost, że zachowanie formy dokumentowej (analogicznie jak w przypadku formy tekstowej w prawie niemieckim) musi pozwalać „na określenie osoby składającej oświadczenie woli” (czyli chodzi tu tylko o oświadczenia złożone w sposób umożliwiający ustalenie osoby składającej oświadczenie). Nie zachodzi zatem sygnalizowana sprzeczność.</p>

			<p>wydaje się sugerować, iż każde oświadczenie w formie dokumentowej zachowuje moc dowodową przewidzianą dla dokumentów według k.p.c. Założenie drugie ogranicza ten katalog jedynie do dokumentów tekstowych, które pozwalają na identyfikację wystawcy. Wydaje się, iż tylko to drugie podejście może zostać zaakceptowane. Istnieją bowiem formy dokumentowe, które w żaden sposób nie pozwalają powiązać ich z wystawcą (np. plik tekstowy napisany na komputerze i podpisany przez zwykłe umieszczenie imienia i nazwiska) i zweryfikować z pewnością wystarczającą, by uznać to za oświadczenie woli równoznaczne z oświadczeniem własnoręcznie podpisanym bądź opatrzonym odpowiednim podpisem elektronicznym. Wobec tego proponuję odpowiednio dostosować sformułowanie z pkt. 1.2, tak by ograniczało się do dokumentów wskazanych w pkt 1.8.</p>	
14	MSW	Forma umowy pożyczki	<p>Użyte w pkt 1.7 na stronie 5 stwierdzenie, iż do zawarcia pożyczki wymagana jest forma pisemna, jest nieprawdziwe. Zgodnie z art. 720 §2 k.c. umowa pożyczki przekraczająca 500 zł powinna być stwierdzona pismem, nie zaś zawarta w formie pisemnej. Należy podkreślić, że nie są to stwierdzenia tożsame. Forma pisemna odnosi się do konkretnego przypadku, gdy oświadczenie woli zostaje spisane i podpisane przez</p>	<p><u>Uwaga niezasadna</u> W doktrynie powszechnie przyjmuje się, że pod pojęciem „stwierdzenie pismem” rozumie się formę pisemną w rozumieniu art. 78 k.c. Opowiada się za tym również A. Rzetecka – Gil (Komentarz do art. 511 Kodeksu cywilnego, uwaga 3, LEX) wskazując: „Pismem stwierdzającym wiarygodność może być zarówno dokument będący wynikiem zachowania zwykłej formy pisemnej, jak i tym</p>

			<p>składającego, zaś „stwierdzenie pismem” nie musi dotyczyć formy czynności prawnej, a jedynie faktu istnienia jakiegokolwiek pisma, stwierdzającego dany stosunek prawny (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 29 maja 1992 r. sygn. I ACr 231/92, publ. OSA 1992/12/88). Tym samym „stwierdzenie pismem”, występujące dość powszechnie w obecnym k.c., zbliża się do proponowanej „formy dokumentowej”, która zostaje jednak poszerzona o dokumenty nietekstowe i podniesiona do rangi formy czynności, a nie jedynie przesłanki dowodowej (por. np. Komentarz do art. 511 kodeksu cywilnego; A. Rzetecka-Gil, pkt. 3). Stwierdzenia sugerujące zrównanie zwykłej formy pisemnej i potwierdzenia pismem powinny więc zostać usunięte z założeń, co nie stoi na przeszkodzie zastąpienia wymogu stwierdzenia pismem wymogiem formy dokumentowej.</p>	<p>bardziej kwalifikowanej formy pisemnej: akt notarialny, pismo z urzędowym poświadczeniem podpisu lub pismo z urzędowym poświadczeniem daty, pismo w postaci elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu (art. 78 § 2 k.c.)”. Nie budzi zatem wątpliwości, że w aktualnym stanie prawnym „stwierdzenie pismem” oznacza istnienie dokumentu spełniającego co najmniej wymagania przewidziane dla zwykłej formy pisemnej. Cytowany wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach jest również oparty na tym założeniu. Istota zawartego w nim rozstrzygnięcia sprowadza się zaś do tego, że pod pojęciem „stwierdzenie pismem” należy rozumieć nie tylko taki dokument, który wyraża (konstytuuje) czynność prawną, ale także taki, który ją stwierdza (deklaruje). W obu przypadkach dokument musi jednak odpowiadać przynajmniej wymaganiom przewidzianym dla formy pisemnej. Wydaje się, że przedmiotowa uwaga wynika z nieuzasadnionego utożsamienia ustawowego pojęcia „stwierdzenie pismem” z „pisemnym potwierdzeniem umowy” przewidzianym w art. 77¹ k.c.</p>
15	MSW	Droga elektroniczna	<p>Proponuję rozważyć przyjęte w pkt II.2 na stronie 7 w odniesieniu do pism w postępowaniu upominawczym oraz w pkt V.I na stronie 22 w odniesieniu do pism w</p>	<p>Uwaga niezasadna Uwaga dotyczy założeń do projektowanych, ogólnych przepisów o drodze elektronicznej. Nie uwzględniono w niej tych założeń, które</p>

			<p>postępowaniu egzekucyjnym założenie, iż niektóre pisma będą mogły być składane wyłącznie drogą elektroniczną. O ile wprowadzenie i upowszechnienie formy elektronicznej jako formy alternatywnej jest wysoce pożądane, to wprowadzenie jej obligatoryjności może powodować podniesienie zarzutu naruszenia konstytucyjnej zasady dostępu do wymiaru sprawiedliwości i rozpoznania sprawy, w przypadku osób niedysponujących sprzętem komputerowym i dostępem do internetu.</p>	<p>dotyczą przepisów o charakterze szczegółowym. Projektowane założenia nie pozbawiają tzw. osób „wykluczonych cyfrowo” dostępu do wymiaru sprawiedliwości. Założenie na stronie 7 odnosi się do elektronicznego postępowania upominawczego, które stanowi alternatywę dla tradycyjnego postępowania upominawczego. Założenie na stronie 22 odnosi się natomiast do pism wierzyciela (banku) w elektronicznym postępowaniu w sprawach o nadanie klauzuli wykonalności bankowym tytułom egzekucyjnym (które będzie jedyną „formą” postępowania umożliwiającego uzyskanie klauzuli). Obawa „wykluczenia cyfrowego” jest w tym wypadku chybiona z uwagi na zaawansowany stopień z informatyzowania sektora bankowego. Wyłącznie drogą elektroniczną będzie można składać niektóre oświadczenia związane z udziałem w elektronicznej licytacji z ruchomości. Nie będzie to jednak wyłączny sposób sprzedaży licytacyjnej. Proponuje się zresztą zapewnienie dostępu do systemu obsługującego licytację elektroniczną w każdym sądzie rejonowym, co eliminuje zarzut pozbawienia dostępu do tego systemu.</p>
16	MSW	Ustne uzasadnienie	<p>Proponuję rozważyć zmianę użytego w pkt II.3.e na stronie 11 sformułowania „sporządzenie ustnego uzasadnienia”. W praktyce prawa procesowego powszechnie przyjętym sposobem komunikowania</p>	<p>Uwaga niezasadna Uzasadnienie nie może być utożsamiane z ogłoszeniem orzeczenia (odczytaniem sentencji lub podaniem zasadniczych powodów rozstrzygnięcia).</p>

			ustnych rozstrzygnięć jest ich „podawanie” np. w myśl art. 326 §3 k.p.c. oraz art. 100 §4 k.p.k. sędzia „podaje ustnie zasadnicze powody rozstrzygnięcia”. Nie jest do końca jasne, w jakiej formie miałyby nastąpić „sporządzenie” ustnego uzasadnienia.	Trudno ustalić, co Autor uwagi rozumie pod pojęciem „forma” uzasadnienia. Jeżeli chodzi o rozróżnienie formy ustnej i pisemnej, to założenia nie budzą żadnych wątpliwości w tym zakresie. Jeżeli pod pojęciem „formy” należy rozumieć „sposób utrwalenia” ustnego uzasadnienia, to nie budzi wątpliwości, że chodzi tu o zapis dźwięku albo obrazu i dźwięku w rozumieniu art. 157 § 1 zd. 2 k.p.c. Wynika to jednoznacznie z: - usytuowania projektowanego założenia; - faktu, że uzasadnienie będzie sporządzane bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku (a więc na posiedzeniu); - wskazania, że stronie będzie doręczana transkrypcja uzasadnienia.
17	MSW	Wskazanie adresu strony w pierwszym piśmie procesowym	Należy wykreślić użyty w pkt III.2 na stronie 14 wyraz „zamieszkania” w zdaniu „Wykonanie obowiązku podania adresu zamieszkania w pierwszym piśmie...”, w dalszej części akapitu uszczegółowia się bowiem, iż adres do korespondencji nie musi być adresem miejsca zamieszkania danej osoby.	Uwaga niezasadna Wyszczególnione zdanie odnosi się do aktualnej praktyki i nie zachodzi podstawa do dokonania postulowanej zmiany. Stwierdzenie, że adres podany w piśmie nie musi być adresem zamieszkania (adres pobytu, miejsca wykonywania pracy lub prowadzenia działalności gospodarczej), odnosi się natomiast do stanu projektowanego. Na marginesie należy dodać, że pojęcie „adresu do korespondencji” jest zupełnie odrębną instytucją.
18	MSW	Licytacja elektroniczna	Proponuję doprecyzować, czy użyte w pkt V.2 na stronie 23 sformułowanie „Sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej będzie dokonywana za pośrednictwem systemu	Uwagę uwzględniono poprzez użycie zwrotu: „specjalnego systemu teleinformatycznego obsługującego takie licytacje”. ”

			<p>teleinformatycznego obsługującego takie licytacje" odnosi się do specjalnego systemu, będącego w dyspozycji sądu, czy też możliwe będzie przeprowadzenie licytacji ruchomości za pośrednictwem systemów komercyjnych.</p>	
19	MSW	Dopuszczalność skargi na czynności komornika	<p>Nie kwestionując wymienionego w pkt V1.4 na stronie 27 założenia ograniczenia katalogu czynności komornika podlegających zaskarżeniu, proponuję doprecyzować uzasadnienie proponowanej zmiany. Sformułowanie „przytłaczająca większość komorników legitymuje się już obecnie wyższym wykształceniem prawniczym lub administracyjnym. Nie zachodzi zatem potrzeba utrzymywania modelu umożliwiającego zaskarżenie każdej czynności komornika. Zasadniczą wadą obecnych rozwiązań jest również nadużywania instytucji skargi (zwłaszcza przez dłużników), co prowadzi do długotrwałości postępowań egzekucyjnych, a w skrajnych przypadkach - wręcz ich zablokowania. Wprawdzie z art. 767² §2 k.p.c. wynika zasada, że wniesienie skargi nie wstrzymuje postępowania egzekucyjnego ani wykonania zaskarżonej czynności, jednak regulacja ta nie gwarantuje sprawnego przebiegu postępowania." budzi bowiem różnorakie wątpliwości. Po pierwsze, kwestia wykształcenia komorników nie powinna być</p>	<p>Uwaga niezasadna Argumentacja dotycząca wykształcenia komorników jest związana z uwarunkowaniami historycznymi aktualnie obowiązującego systemu zaskarżania czynności komorników. Szeroki zakres dopuszczalności skargi wynika bowiem stąd, że w przeszłości komornikami były zazwyczaj osoby nie posiadające wykształcenia prawniczego. Każda czynność komornika musiała zatem podlegać kontroli sądu. Powołany przykład dotyczący zaskarżalności czynności sędziów i prokuratorów w istocie potwierdza powyższy punkt widzenia, gdyż – w przeciwieństwie do czynności komornika sądowego – nie każda czynność sędziego (sądu lub przewodniczącego) oraz prokuratora podlega zaskarżeniu. Niektóre czynności są bowiem przez ustawodawcę traktowane jako zbyt błahe, aby mogły mieć wpływ na wynik postępowania, a zaskarżalność niektórych jest dopuszczalna dopiero po zakończeniu określonego stadium postępowania (por. art. 380 k.p.c.). Praktyczna nieskuteczność przepisu art. 767² k.p.c. wynika stąd, że komornicy wstrzymują</p>

			<p>powoływana jako argument przeciwko kontroli ich czynności - kontrola ma bowiem charakter instytucjonalny i nie zawiera sugestii co do braku kompetencji osoby wykonującej czynność. Wystarczy zauważyć, że względem rozstrzygnięć osób posiadających niewątpliwie kompetencje prawnicze, takich jak sędziowie i prokuratorzy, także co do zasady służą liczne środki zaskarżenia. Ponadto wyjaśnienia wymaga stwierdzenie o nieskuteczności praktycznego stosowania art. 767² § 2 k.p.c. Być może bowiem do usunięcia nieprawidłowości związanych z obstrukcją postępowań wystarczające będą instrumenty pozalegislacyjne.</p>	<p>się z podejmowaniem kolejnych czynności egzekucyjnych do czasu rozstrzygnięcia skargi. Wiąże się to z faktem, że niektóre czynności egzekucyjne rodzą nieodwracalne skutki, a zachodzi stan niepewności co do prawidłowości poprzedzających je czynności.. Dodatkowo, komornicy nie posiadają wiedzy, czy w ogóle wpłynęła skarga na określoną czynność, gdyż skargi są składane bezpośrednio do sądu. To powoduje, że nie są w stanie stwierdzić, czy czynność się uprawomocniła. Skoro przepisy ustawy przewidują mechanizm przedłużający postępowanie, to nie da się przeciwdziałać temu zjawisku przy użyciu instrumentów pozalegislacyjnych, gdyż byłoby to działanie <i>contra legem</i>.</p>
20	MSW	Ograniczenia egzekucji	<p>W odniesieniu do przyjętych w punkcie VI. 15 rozwiązań dotyczących rozmiaru ograniczeń w egzekucji, zwracam uwagę, iż pismem z dnia 8 czerwca 2012 r. sygn. DPR-V-42110-10-AD/12, skierowanym do członków Rady Ministrów i kierowników urzędów centralnych, Minister Pracy i Polityki Społecznej zwrócił się z prośbą o niewprowadzanie rozwiązań legislacyjnych przyjmujących wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę jako miernika świadczeń i opłat. W związku z powyższym proponuję skonsultować szczegółowo kwestię użycia tych mierników w przedstawionym projekcie z resortem pracy.</p>	<p>Uwaga niezasadna Krytykowane założenie nie przewiduje „wprowadzenia” przepisów postługujących się miernikiem w postaci minimalnego wynagrodzenia za pracę, ale zmierza do modyfikacji przepisu, w którym użyto tego miernika już wcześniej. Ponadto, projektowana zmiana odnosi się jedynie do treści art. 87¹ § 1 pkt 1 k.p. Nie jest możliwe zastosowanie innego miernika, gdyż naruszałoby to spójność regulacji zawartej w art. 87¹ k.p. Nowelizacja całej treści art. 87¹ k.p. wykracza zaś poza ramy projektu.</p>

21	MSW	Forma dokumentowa	<p>Ogólne rozwiązania, dotyczące nowej formy dokumentowej, przyjęte w założeniach, wpłyną w mojej ocenie na załatwianie spraw administracyjnych przez Ministra Spraw Wewnętrznych oraz urzędy stanu cywilnego, w sposób który nie został uwzględniony w projekcie. Wprowadzenie formy dokumentowej może spowodować trudności w dokumentowaniu interesu prawnego w postępowaniu administracyjnym, dotyczącym udostępniania danych ze zbiorów PESEL oraz Ogólnokrajowej Ewidencji Wydanych i Utraconych Dowodów Osobistych. Zgodnie z projektem treść dokumentu może być dowolnie ujawniona, oraz utrwalona na nośniku przy użyciu dowolnych środków. Natomiast obecnie wykazanie interesu prawnego - odbywa się najczęściej poprzez przedłożenie przez wnioskodawcę kopii dokumentów sporządzonych w formie pisemnej. Projekt, zakładając wprowadzenie przepisu wyraźnie sankcjonującego istnienie dokumentów urzędowych w postaci tradycyjnej lub elektronicznej - tym samym umożliwiając tworzenie dokumentów w innej postaci niż tradycyjna, wymusza zmianę przepisów z zakresu rejestracji stanu cywilnego. Odpis aktu stanu cywilnego jest bowiem dokumentem urzędowym, wykorzystywanym w wielu postępowaniach</p>	<p>Uwaga niezasadna Projektowane założenia nie dotyczą zastosowania formy dokumentowej w postępowaniu przed kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego, ale w postępowaniu cywilnym. Projektowane przepisy nie przyznają kompetencji do tworzenia dokumentów urzędowych w formie elektronicznej. Możliwość taką przewidują przepisy odrębne dotyczące funkcjonowania organów administracji publicznej. Celem proponowanych rozwiązań jest to, aby organy procesowe w postępowaniu cywilnym respektowały dokumenty urzędowe wydane w postaci elektronicznej na podstawie przepisów szczególnych.</p>
----	-----	-------------------	--	---

			sądowych.	
22	MSW	Droga elektroniczna	<p>Proponowany przepis wskazujący na możliwość wnoszenia pism procesowych drogą elektroniczną, nie uwzględnia sytuacji faktycznej panującej w urzędach stanu cywilnego, ponieważ nie wszystkie urzędy stanu cywilnego posiadają wdrożony system informatyczny umożliwiający gromadzenie danych dotyczących rejestracji stanu cywilnego, a tym bardziej sporządzenie i przekazywanie dokumentu sporządzonego w systemie teleinformatycznym i podpisanego bezpiecznym podpisem elektronicznym, w rozumieniu ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym. Powyższe rozwiązanie doprowadzi do powstania trudnych do oszacowania kosztów po stronie organów samorządu terytorialnego zważywszy, że w Polsce funkcjonuje ponad 2 tys. urzędów stanu cywilnego.</p>	<p>Uwaga niezasadna Z projektowanych założeń nie wynika, że złożenie pisma drogą elektroniczną będzie wymagało posłużenia się bezpiecznym podpisem elektronicznym. Założenia nie przewidują również, że do złożenia pisma procesowego przez kierownika urzędu stanu cywilnego konieczne będzie posiadanie systemu informatycznego umożliwiającego „gromadzenie danych dotyczących rejestracji stanu cywilnego”. Projekt założeń nie zawiera bowiem przepisów o charakterze technicznym, gdyż nie jest konieczne wprowadzanie takich regulacji w akcie rangi ustawowej. Kwestie te będą przedmiotem prac legislacyjnych zmierzających do opracowania aktów wykonawczych. Każdy organ gminy, jest zobligowany do posiadania bezpiecznego podpisu elektronicznego weryfikowanego ważnym kwalifikowanym certyfikatem i nie stanowi to w dniu dzisiejszym większego problemu ani zbyt wygórowanych kosztów.</p>
23	MSZ	Droga elektroniczna	<p>W punkcie II.1 projektu wskazuje się warunki formalne, jakie będzie musiało spełniać pismo procesowe wnoszone do sądu drogą elektroniczną. Zgodnie z nią, pierwsze pismo procesowe będzie musiało zawierać dane pozwalające na identyfikację strony (w tym numer PESEL, KRS, NIP). Ponadto pismo będzie podpisywane</p>	<p>Uwaga niezasadna Projekt założeń określa jedynie podstawowe kierunki projektowanej regulacji i nie pretenduje do roli projektu ustawy. Z tego względu założenia nie zawierają szczegółowej propozycji przepisu dotyczącego warunków formalnych, przewidzianych dla pism wnoszonych drogą elektroniczną.</p>

			<p>zwykłym podpisem elektronicznym (projekt nie precyzuje, co oznacza „zwykły podpis elektroniczny” - na potrzeby niniejszego pisma przyjmuje się, że chodzi o podpis, o którym mowa w art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym) a w przypadku osób nie posiadających numeru PESEL wymagany będzie podpis elektroniczny weryfikowany przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu (a więc podpis, o którym mowa w art. 3 pkt 2 ustawy o podpisie elektronicznym).</p> <p>Rozwiązanie takie budzi wątpliwości co do zgodności z prawem UE. Po pierwsze, propozycja nie uwzględnia przypadku, w której podmiot składający takie pismo (np. pozew) nie będzie posiadał nie tylko numeru PESEL, ale również nie będzie posiadał ani numeru KRS ani NIP (np. przedsiębiorca z państwa członkowskiego UE, który nie posiada oddziału ani przedstawicielstwa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej). Projekt nie rozstrzyga, jakie dane taki podmiot miałby przedstawiać w miejsce numerów KRS oraz NIP. Z projektu nie wynika również jednoznacznie, czy taki podmiot w ogóle byłby uprawniony do złożenia pozwu w formie elektronicznej. Jeżeli uprawnienie takie miałyby w ogóle nie przysługiwać takim podmiotom, wprowadzenie takiego</p>	<p>Pojęcie „zwykłego podpisu elektronicznego” jest powszechnie używane i jednolicie rozumiane w doktrynie. Nie powinno zatem budzić wątpliwości to, że odnosi się ono do podpisu, o którym mowa w cytowanym przepisie ustawy o podpisie elektronicznym. Projektowane założenia nie pozbawiają podmiotu, który nie posiada numeru PESEL, ani numeru KRS ani numeru NIP, możliwości wniesienia pozwu drogą elektroniczną. Jak wyżej wskazano, ze względu na charakter projektu (projekt założeń) katalog danych identyfikujących został wymieniony tylko przykładowo (o czym świadczy użycie zwrotu „w tym”). W żadnym miejscu nie posłużono się jakimkolwiek sformułowaniem, które mogłoby sugerować, że pismo mogą wnieść tylko takie podmioty, które posiadają tego typu dane identyfikacyjne.</p> <p>Wychodząc jednak naprzeciw oczekiwaniom, należy wskazać, że projektuje się, iż poza wymienionymi przykładowo danymi identyfikacyjnymi, wystarczające będzie wskazanie takich danych, jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identyfikator dokumentu tożsamości, nazwę tego dokumentu, organ, który go wydał ze wskazaniem jego siedziby i państwa w przypadku strony będącej osobą fizyczną, która nie jest obowiązana do posiadania numeru PESEL, - numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku jego braku numer w innym
--	--	--	--	---

			rozwiązania byłoby niezgodne z prawem unijnym.	właściwym rejestrze lub ewidencji, - numer we właściwej zagranicznej ewidencji lub rejestrze, nazwę tej ewidencji lub rejestru oraz adres podmiotu, który prowadzi rejestr, jeżeli strona niebędąca osobą fizyczną nie jest obowiązana do posiadania numeru NIP. Należy jednak podkreślić, że zastosowanie konkretnych danych w odniesieniu do poszczególnych podmiotów będzie przedmiotem prac nad projektem ustawy.
24	MSZ	Droga elektroniczna	Po drugie, wątpliwości co do zgodności z prawem Unii budzi również zróżnicowanie podpisów elektronicznych w przypadku posiadania i nieposiadania numeru PESEL. Osoby posiadające numer PESEL byłyby bowiem uprzywilejowane w stosunku do osób go nie posiadających przy składaniu pism w formie elektronicznej, ponieważ w ich przypadku wystarczający będzie podpis „zwykły”, podczas gdy osoby nieposiadające numeru PESEL będą zobowiązane do skorzystania z podpisu „kwalifikowanego”. W związku z tym, że rozwiązanie takie postawi w mniej korzystnej sytuacji m.in. osoby fizyczne oraz przedsiębiorców będących osobami fizycznymi, mającymi miejsce zamieszkania lub siedzibę w innych państwach członkowskich UE, powstaje wątpliwość co do zgodności zaproponowanego rozstrzygnięcia tej kwestii z art. 18 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).	Uwaga niezasadna Rola oznaczeń identyfikacyjnych w razie wniesienia pisma drogą elektroniczną nie budzi wątpliwości. W przypadku wniesienia pisma inicjującego postępowanie drogą elektroniczną nie jest wystarczające posłużenie się „tradycyjnymi” danymi identyfikującymi (w postaci imienia, nazwiska lub adresu). W tradycyjnym postępowaniu dane te mogą bowiem podlegać weryfikacji na etapie późniejszych czynności (w tym zwłaszcza doręczeń procesowych, udziału w posiedzeniu). Stronie, która wniosła pismo drogą elektroniczną doręcza się pisma sądowe i procesowe drogą elektroniczną. To powoduje, że w takim postępowaniu nie są wystarczające tradycyjne sposoby weryfikacji danych. Z tego względu, na wzór rozwiązań funkcjonujących w elektronicznym postępowaniu upominawczym, przewiduje się ustanowienie wymogu stosowania danych umożliwiających identyfikację strony.

		<p>Aczkolwiek z projektu założeń to nie wynika, należy uznać, że wprowadzenie takich wymogów ma służyć jednoznacznej identyfikacji strony wszczynającej postępowanie sadowe. Należy jednak przy tej okazji zastanowić się nad zasadnością wprowadzania tak wysokich wymogów identyfikacyjnych w przypadku wnoszenia pism w postaci elektronicznej, szczególnie pism wszczynających postępowanie. Należy bowiem zauważyć, że wymogu podania numeru PESEL nie zawiera np. obowiązujący obecnie art. 126 k.p.c. Identyfikacja odbywa się więc wyłącznie na podstawie oświadczenia strony co do jej imienia i nazwiska (art. 126 § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz co do jej miejsca zamieszkania (art. 126 § 2 k.p.c). Ponadto, zgodnie z art. 126 § 5 k.p.c, pismo procesowe wniesione drogą elektroniczną powinno być opatrzone jedynie podpisem elektronicznym w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym. Proponowane w projekcie założeń rozwiązania spowodują zatem zaostrzenie wymogów identyfikacyjnych stron postępowania w stosunku do modelu obowiązującego obecnie, co nie zostało przez Projektodawcę uzasadnione, co wydaje się niezbędne, w szczególności jeśli weźmie się pod uwagę cel projektu, którym jest m.in. uproszczenie czynności</p>	<p>Odnosząc się do zarzutu dotyczącego zróżnicowania wymagań dotyczących podpisu elektronicznego w zależności od tego, czy osoba fizyczna posiada numer PESEL, należy zwrócić uwagę na szerszy kontekst tego zagadnienia omówiony w stanowisku do uwagi numer 2.</p> <p>Przy uwzględnieniu powyższej alternatywy, trudno przyjąć, że projektowane rozwiązania naruszają zakaz dyskryminacji wynikający z art. art. 18 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).</p>
--	--	---	---

			procesowych.	
25	MSZ	Zmiany w zakresie doręczania pism adresatom nie mającym pełnomocnika w Polsce	<p>Należy również zwrócić uwagę, że w punkcie VII projektu proponuje się dokonanie zmiany w art. 1135⁵ k.p.c, poprzez rezygnację z obowiązku wskazywania pełnomocnika do doręczeń przez obywateli państw członkowskich UE nie mających w Polsce pełnomocników procesowych.</p> <p>Nie przesądzając zgodności instytucji pełnomocnika do doręczeń z prawem Unii Europejskiej, w szczególności art. 18 TFUE oraz przepisami rozporządzenia nr 1393/2007, należy zauważyć, że przesądzenie już obecnie o konieczności dokonania proponowanej zmiany jest przedwczesne.</p> <p>Przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej w Luksemburgu toczy się bowiem postępowanie w sprawie wniosku prejudycjalnego skierowanego przez Sąd Rejonowy w Koszalinie dotyczące oceny, czy instytucja pełnomocnika do doręczeń w obecnym kształcie jest zgodna z prawem unijnym. W sprawie tej (C-325/11 Alder et Alder) Pełnomocnik Rzeczypospolitej Polskiej przedstawił stanowisko w fazie pisemnej postępowania oraz weźmie udział w rozprawie wyznaczonej na 6 września 2012 r.</p> <p>Wskazane zatem byłoby dokonanie odpowiednich zmian (o ile okażą się one</p>	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Komisja Europejska wszczęła formalne postępowanie p-ko Polsce o naruszenie Traktatu i w ramach tego postępowania, w odpowiedzi na zarzuty formalne (a wcześniej w ramach tzw. procedury e-pilot), Polska zadeklarowała, iż dokona stosownej zmiany art.1135⁵ kpc. Projekt odpowiedzi w tej kwestii przygotowany przez MSZ był konsultowany z MSZ i uzyskał akceptację KSE.</p> <p>W odpowiedzi podkreślono m.in., że przyjęty kalendarz prac nad nowelizacją pozwoli wziąć pod uwagę stanowisko, jakie zajmie TSUE w sprawie prejudycjalnej Alder et Alder (C-325/11). Biorąc pod uwagę, że termin rozprawy w tej ostatniej sprawie został wyznaczony na wrzesień br., nie ma niebezpieczeństwa, że nowelizacja art.1135⁵ kpc zostanie przyjęta przed wydaniem wyroku przez Trybunał.</p> <p>Aktualnie nie zachodzą podstawy do wykreślenia z projektu założeń nowelizacji przedmiotowego przepisu, w szczególności w sytuacji, gdy przepis został zakwestionowany przez KE i toczy się przeciwko Polsce formalne postępowanie o naruszenie.</p>

			<p>konieczne) dopiero po wydaniu przez Trybunał Sprawiedliwości wyroku w sprawie C-325/11. Trybunał nie tylko przesądzi w nim o tym, czy instytucja pełnomocnika do doręczeń jest zgodna z prawem Unii Europejskiej, ale również wielce prawdopodobne jest, że w przypadku braku takiej zgodności wskaże, które z elementów tej instytucji i w jaki sposób należałoby zmodyfikować w celu zapewnienia jej pełnej zgodności z prawem unijnym.</p> <p>W związku z tym decyzję o dokonaniu ewentualnej zmiany art. 1135⁵ k.p.c. i jej kierunku należałoby wstrzymać do czasu wydania przez Trybunał wyroku w sprawie C-325/11 Alder et Alder.</p>	
26	RCL	Uproszczona klauzula wykonalności	<p>W części IV projektu założeń - „Zmiany dotyczące postępowania klauzulowego” przywołano treść zakwestionowanego przepisu § 182 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r. - Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. Nr 38, poz. 249, z późn. zm.) - dalej: rusp, który dopuszczał możliwość nadania klauzuli wykonalności orzeczeniu sądowemu i ugodzie sądowej bez wydawania oddzielnego postanowienia w tym przedmiocie. Wprawdzie formalnie Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 22 listopada 2010 r. (sygn. akt P 28/08) orzekł jedynie o niezgodności zakwestionowanego przepisu rozporządzenia z art. 92 ust. 1</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>W cytowanym wyroku Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność przepisu § 182 rusp z Konstytucją ze względu na to, że regulacja ta wykraczała poza zakres upoważnienia ustawowego.</p> <p>Z uzasadnienia wyroku wynika, że był to jedyny motyw, który zadecydował o takim rozstrzygnięciu.</p> <p>Trybunał Konstytucyjny stwierdził wprawdzie, że przepis § 182 rusp wyklucza możliwość zaskarżenia klauzuli wykonalności, jednakże pogląd ten jest całkowicie oderwany od wcześniejszej praktyki sądów. Dopuszczalność zaskarżenia takiej klauzuli była bowiem powszechnie akceptowana w judykaturze.</p>

		<p>Konstytucji, a zatem o wadliwości upoważnienia ustawowego do wydania rozporządzenia, to jednak niezgodność kontrolowanego przepisu z art. 41 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. — Prawo o ustroju sądów powszechnych polegała na uznaniu, iż skoro powołany przepis ustawy reguluje materie, które dotyczą działalności administracyjnej, a nie jurysdykcyjnej sądów, to nie budzi wątpliwości, iż postanowienie sądu o nadaniu klauzuli wykonalności jest orzeczeniem sądowym, a więc realizacją funkcji jurysdykcyjnej, a nie administracyjnej. Przyjęcie powyższego prowadzi z kolei do konkluzji, iż § 182 rusp, w brzmieniu zakwestionowanym w pytaniu prawnym, wykracza poza zakres przedmiotowy upoważnienia ustawowego wyrażonego w art. 41 § 1 rusp. <u>Ponadto w wyroku tym wskazano, iż regulacja zawarta w zakwestionowanym przepisie nie tylko zmienia kodeksowe reguły nadawania klauzuli wykonalności, lecz także powoduje brak możliwości zaskarżenia klauzuli.</u> Zważywszy jednak, iż nadanie takiej klauzuli stanowi ingerencję w majątek dłużnika, przez co wkraczając w sferę orzeczniczą nie ma wyłącznie charakteru czynności administracyjnej, podlega rozważeniu zasadność ustanowienia gwarancji właściwych dla orzeczeń sądowych w postaci uzasadnienia i łącznej</p>	<p>Trybunał wskazał również, że uregulowanie tej problematyki należy do ustawodawcy sugerując dwa możliwe rozwiązania. Pierwsze z nich polegałoby na wprowadzeniu tzw. uproszczonej klauzuli do przepisów rangi ustawowej, zaś drugie – na rezygnacji z jakichkolwiek wyjątków i nadawaniu klauzuli odrębnym postanowieniem. Analiza „wytycznych” zawartych w uzasadnieniu powyższego wyroku nie została zamieszczona w projekcie założeń, gdyż to alternatywne rozwiązanie (polegające na nadawaniu klauzuli wykonalności odrębnym postanowieniem) aktualnie obowiązuje i jest stosowane w praktyce przez sądy. W projekcie założeń przedstawiono zaś argumenty przemawiające za potrzebą odstąpienia od tego modelu (por. str. 19 projektu). Błędne jest też przekonanie, że projektowane założenia zmierzają do ukształtowania „procedury w sposób uniemożliwiający stronie zapoznanie się z motywami rozstrzygnięcia (brak uzasadnienia), jak i przez odstąpienie od formy orzeczenia, co unicestwia dewolutywność w tym zakresie oraz może godzić w prawo do sądu i ochronę majątkowych praw strony”. W istocie ta ogólnikowa i bliżej nieuzasadniona uwaga dotyczy dwóch kwestii: zaskarżenia i uzasadniania uproszczonej klauzuli wykonalności.</p> <p>Zaskarżenie klauzuli wykonalności</p>
--	--	--	--

		<p>zaskarżalności wszystkich elementów tego rozstrzygnięcia. Wobec wytycznej Trybunału Konstytucyjnego, wskazującej na konieczność uwzględnienia w projektowanej regulacji ustawowej wątpliwości sądu pytającego, związanych z kwestią zaskarżalności klauzuli wykonalności, nie można podzielić przekonania projektodawcy, iż <u>Trybunał Konstytucyjny zakwestionował badany przepis jedynie ze względu na umiejscowienie go w rozporządzeniu, a zatem nie podważył samej regulacji</u>. Określając skutki wydanego wyroku Trybunał stwierdził, iż do ustawodawcy należy decyzja, czy wprowadzić poprzednio obowiązującą normę na poziom regulacji ustawowej (mając przy tym na uwadze wskazane przez sąd pytający wątpliwości związane z kwestią zaskarżalności klauzul wykonalności nadanych w takim trybie), czy też ustaloną w Kpc procedurę nadawania klauzul uznać za regulę bez kodeksowych wyjątków.</p> <p>W świetle powyższego stwierdzić należy, iż analizowany projekt jedynie formalnie realizuje przywołany wyrok Trybunału, jednocześnie pomijając zarówno powód, dla którego Trybunał uznał zbędność rozstrzygnięcia w pozostałym zakresie wątpliwości sądu, jak i rozważania poczynione w uzasadnieniu wyroku.</p>	<p>Jeżeli pod pojęciem „dewolutywności” rozumieć dwuinstancyjność (dewolutywność jest bowiem cechą środków odwoławczych, a nie postępowania), to odstępianie od formy orzeczenia nie może być utożsamiane z unicestwieniem tak rozumianej „dewolutywności”. Odstąpienie od wymogu sporządzenia odrębnej sentencji postanowienia nie oznacza bowiem, że postanowienie nie może podlegać kontroli sądu odwoławczego (por. art. 356 k.p.c. i art. 380 k.p.c.). Projektowana klauzula wykonalności będzie postanowieniem o szczególnej, uproszczonej formie. Dopuszczalność zaskarżenia klauzuli wykonalności wynika wprost z art. 795 § 1 k.p.c.</p> <p>W projekcie założeń uwzględniono zresztą potrzebę uzupełnienia przepisu dotyczącego biegu terminu do wniesienia zażalenia na taką klauzulę (str. 19).</p> <p>Uzasadnienie postanowienia o nadaniu klauzuli</p> <p>W projekcie założeń wprost wyartykułowano, że uzasadnienie postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności będzie sporządzane na wniosek wierzyciela lub dłużnika (str. 19-20). Sporządzanie uzasadnienia orzeczenia wydanego na posiedzeniu niejawnym tylko na wniosek strony nie będzie odosobionym wyjątkiem w systemie postępowania cywilnego. Takie rozwiązanie funkcjonuje w</p>
--	--	---	--

			<p>Podzielając konieczność zapewnienia sprawności i szybkości postępowania sądowego, nie można jednocześnie nie dostrzegać, iż ukształtowanie procedury w sposób uniemożliwiający stronie zapoznanie się z motywami rozstrzygnięcia (brak uzasadnienia), jak i przez odstąpienie od formy orzeczenia, unicestwienia dewolutywność w tym zakresie oraz może godzić w prawo do sądu i ochronę majątkowych praw strony.</p>	<p>przypadku orzeczeń o znacznie większej randze. Dotyczy to wyroków wydawanych na posiedzeniu niejawnym (por. art. 341 k.p.c., art. 753² k.p.c. i projektowany przepis rozszerzający możliwość wydania wyroku na posiedzeniu niejawnym). Na posiedzeniach niejawnym są też wydawane nakazy zapłaty, które nie podlegają one uzasadnieniu. W doktrynie procesu cywilnego nie spotyka się jednak poglądu, jakoby brak możliwości zapoznania się z motywami tych orzeczeń godził w prawo do sądu lub ochronę interesów pozwanego.</p> <p>Nie wzięto również pod uwagę tego, że postępowanie klauzulowe toczy się <i>ex parte</i> (bez udziału dłużnika). Postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności nie jest mu doręczane. Dłużnik dowiadyuje się o nadaniu klauzuli na etapie wszczęcia egzekucji. Komornik zawiadamia dłużnika o wszczęciu egzekucji „z podaniem treści tytułu wykonawczego” (art. 805 § 1 k.p.c.). Oryginał lub wydruk weryfikacyjny tytułu wykonawczego jest okazywany dłużnikowi tylko na jego żądanie (art. 805 § 2 i 3 k.p.c.).</p> <p>Ochrona dłużnika w postępowaniu klauzulowym jest zatem zagwarantowana i nie zachodzi obawa naruszenia jego prawa do sądu lub innych praw. Projektowane rozwiązania nie są zresztą jedynymi gwarancjami tej ochrony, gdyż wiele z nich wynika z aktualnie obowiązujących przepisów.</p>
--	--	--	--	--

				Należy podkreślić, że „uproszczona” klauzula wykonalności będzie miała charakter deklaratoryjny i znajdzie zastosowanie wyłącznie do tytułów egzekucyjnych pochodzących od sądu, a więc wydanych w postępowaniu, w którym zagwarantowany jest udział dłużnika. Od uprawomocnienia się orzeczenia nadającego się do wykonania w drodze egzekucji dłużnik musi liczyć się z tym, że wierzyciel może uzyskać klauzulę wykonalności i żądać wszczęcia egzekucji.
27	RCL	Przeprowadzenie dowodu na odległość	Proponuje się ponownie przeanalizować zasadność rezygnacji z obecności sędziego lub referendarza sądu wezwanego podczas przeprowadzania dowodu za pomocą urządzeń umożliwiających dokonanie czynności na odległość, o czym jest mowa w pkt 4 części II - „Informatyzacja procesu cywilnego”. Wydaje się, że zaproponowane uproszczenie postępowania dowodowego może pozbawić taką procedurę dowodową przymiotu rzetelności lub bezstronności, chyba że intencją projektodawcy jest, aby taki dowód był przeprowadzany w obecności wyznaczonego sędziego lub referendarza sądu orzekającego, obecnego w miejscu przeprowadzania dowodu i czuwającego nad prawidłowością postępowania.	Uwaga niezasadna Końcowa część tej uwagi nie jest zrozumiała. Nie jest bowiem intencją projektodawcy wprowadzanie rozwiązania, które aktualnie obowiązuje (art. 235 § 2 zd. 2 k.p.c.) i jest krytykowane. W aktualnym stanie prawnym przeprowadzenie dowodu przy użyciu „wideokonferencji” godzi w zasady ekonomiki postępowania, gdyż wymaga zaangażowania zarówno sądu wzywającego, jak i sędziego lub referendarza sądowego w sądzie wezwanym. Skoro urządzenia umożliwiające przeprowadzenie czynności na odległość zapewniają sądowi wzywającemu bezpośredni kontakt z przeprowadzanym dowodem (np. przesłuchiwanym świadkiem), to zbędna jest obecność sędziego lub referendarza w miejscu, w którym znajduje się dowód (np. przesłuchiwana osoba). Należy zwrócić uwagę na to, że przepis art. 1131 § 6 k.p.c. dopuszczający podobne rozwiązanie w

				międzynarodowym postępowaniu cywilnym nie wprowadza wymogu obecności sędziego lub referendarza sądowego w sądzie państwa wezwanego.
28	RCL	Omawianie podstaw prawnych rozstrzygnięcia	W pkt 4 części III - „Inne zmiany w postępowaniu rozpoznawczym” proponuje się ponowne rozważenie wprowadzenia możliwości omawiania przez sąd ze stronami postępowania podstaw prawnych żądania. Wydaje się, że taka zmiana może spowodować zwiększenie obciążenia sądów, poprzez stworzenie zachęty do wytaczania spraw z pominięciem wcześniejszego omawiania ich z adwokatami lub radcami prawnymi. Omawianie i wskazywanie podstaw prawnych możliwego działania, jak i skutków czynności podejmowanych przez podmioty prawne, jest zadaniem adwokatów i radców prawnych. Należy mieć również na uwadze, że taka czynność sądu może skutkować podejrzeniem o jego stronniczość.	Omawianie możliwych podstaw prawnych rozstrzygnięcia nie powinno być jednak utożsamiane z udzielaniem porady prawnej i nie powinno rodzić podejrzeń o stronniczość. „Wskazywanie podstaw prawnych możliwego działania, jak i skutków czynności podejmowanych przez podmioty prawne” funkcjonuje w postępowaniu cywilnym w formie pouczeń. Aktualnie odnoszą się one jednak wyłącznie do sfery praw i ciężarów procesowych, a ich zakres w wyniku ostatniej nowelizacji został znacznie rozszerzony. Skoro instytucja pouczeń jest uznawana za zgodną z zasadą bezstronności sądu, to tym bardziej instytucja omawiania możliwych podstaw prawnych rozstrzygnięcia nie powinna rodzić wątpliwości co do zgodności z tą zasadą. Pouczenie nie zawsze ogranicza się do przytoczenia lub wyjaśnienia treści przepisów procesowych. Nierzadko konieczne jest udzielenie stronie (zwłaszcza nieporadnej) szczegółowych wytycznych co do sposobu lub terminu dokonania określonej czynności. Omawianie podstawy rozstrzygnięcia będzie nie może przybierać formy pouczenia, ale tylko wskazania i ewentualnie wyjaśnienia możliwej podstawy prawnej roszczenia. Będzie ono odpowiednikiem uprzedzenia o możliwej

				<p>kwalfikacji prawnej, które występuje w procesie karnym.</p>
29	RCL	Elektroniczna licytacja	<p>W części V - „Informatyzacja postępowania egzekucyjnego”, w pkt 2 przewiduje się rozstrzygnięcie, zgodnie z którym „nabywca, na rzecz którego zostanie udzielone przybicie, będzie zobligowany do uiszczenia ceny do godziny dwunastej dnia następnego. Natomiast w razie nieuiszczenia tej ceny, komornik udzieli przybicia kolejnemu licytantowi oferującemu najwyższą cenę”. Wydaje się, że proponowane rozwiązanie odbiega od regulacji Kodeksu cywilnego zawartych w dziale „Zawieranie umów” (art. 66 - art. 721), w szczególności zasad określania terminu związania ofertą (ceną) - art. 66, art. 702 i art. 703 Kc. Istotne jest przy tym zasada wyrażona w art. 70² § 1 Kc, zgodnie z którą „oferta złożona w toku aukcji przestaje wiązać, gdy inny uczestnik aukcji (licytant) złożył ofertę korzystniejszą, chyba że w warunkach aukcji zastrzeżono inaczej”, oraz w art. 70³ § 1 Kc, zgodnie z którą „oferta złożona w toku przetargu przestaje wiązać, gdy została wybrana inna oferta albo gdy przetarg został zamknięty bez wybrania którejkolwiek z ofert, chyba że w warunkach przetargu zastrzeżono inaczej”. Projektowana regulacja wymaga zatem doprecyzowania, w jakiej sytuacji i jak długo uczestnik licytacji w postępowaniu</p>	<p>Uwaga niezasadna Sprzedaż licytacyjna jest uregulowana w sposób autonomiczny w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym. Do sprzedaży tej nie znajdują zastosowania przepisy prawa materialnego dotyczące sposobu zawarcia umowy. Zasadnicza różnica wynika stąd, że sprzedaż egzekucyjna nie następuje w drodze umowy, lecz orzeczenia o przybiciu (w razie egzekucji z nieruchomości - o przysądzeniu własności) oraz wykonania warunków licytacyjnych. Innymi słowy, nabycie własności jest skutkiem aktu o charakterze jurysdykcyjnym (por. końcową część uzasadnienia uchwały Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2007 r., III CZP 13/07, OSNC 2008, nr 2, poz. 22, w której zwrócono uwagę na niektóre dystynkcje pomiędzy nabyciem własności w drodze czynności prawnej i sprzedaży egzekucyjnej). Z tego powodu bezprzedmiotowa jest szersza polemika z tezą (dyskusyjną zresztą) o potrzebie zachowania spójności przepisów dotyczących licytacji ruchomości z regulacjami k.c. normującymi przetargowy tryb zawierania umów. W projektowanym rozwiązaniu (przyjętego przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Cywilnego) wynika, że okres związania „ofertą” (ściślej – postąpieniem) będzie trwał do czasu uiszczenia reszty ceny przez licytanta, któremu</p>

			egzekucyjnym związany będzie swoją ceną, mimo że przybicia udziela się innemu licytantowi. Zwraca się uwagę, że dotychczasowa regulacja przewidziana w art. 869 i art. 872 Kpc jest spójna z ww. przepisami Kc.	udzielono przybicia.
30	RCL	Uwaga ogólna	Projekt przewiduje zmianę niektórych przepisów postępowania egzekucyjnego, które weszły w życie bardzo niedawno; bo zaledwie-dnia-3-maja-2012r.-na-podstawie-art. 11 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 233, poz. 1381), np. pkt 6, 9 i 11 w części VI projektu założeń. Zmiany proponowane w tym zakresie wymagają bardziej precyzyjnego uzasadnienia celowości ich wprowadzenia, po tak krótkim czasie ich obowiązywania.	Uwaga niezasadna Odnosząc się do potrzeby zmian w zakresie sposobu rozstrzygania zbiegu egzekucji, należy zaznaczyć, że w projekcie założeń wskazano zasadnicze mankamenty aktualnej regulacji. Szczegółowa argumentacja polegająca na wymienieniu wszystkich wad oraz wątpliwości pojawiających się na tle przepisów wprowadzonych w dniu 3 maja 2012 r. wykraczałaby poza ramy projektu założeń. W zakresie modyfikacji regulacji związanych z rękojmiami przy sprzedaży licytacyjnej, projektowane założenia służą racjonalizacji jej wysokości (koniecznej z punktu widzenia celu rękojmi) oraz wyeliminowaniu luk i niespójności przepisów, które pojawiły się w wyniku wprowadzenia tej instytucji. Projektowana nowela art. 801 k.p.c. jest konieczna do wprowadzenia tzw. komorniczego wyjawienia majątku, które będzie stanowiło alternatywę dla wyjawienia sądowego.
31	MSP	Ustne uzasadnienia	Nie można się zgodzić ze stanowiskiem, iż sporządzenie uzasadnienia wyroku jest w zasadzie techniczną czynnością która ze swej istoty nie powinna pochłaniać	Uwaga niezasadna Zarzut dotyczy bowiem też stworzonych przez samego Autora uwagi. W projekcie założeń nie nazwano sporządzenia uzasadnienia

			nadmiernej uwagi, czy też czasu sędziego.	„czynnością techniczną”. Nie wskazano również, że czynność ta „nie powinna pochłaniać nadmiernej uwagi czy też czasu pracy sędziego”. Tezy te są wynikiem nieuzasadnionej nadinterpretacji stwierdzenia: „Praktyka wskazuje, że pisemne uzasadnienia są obszerne, a w niektórych przypadkach ich rozmiar jest niewspółmierny do stopnia skomplikowania sprawy. Z tego względu, sporządzenie uzasadnienia wyroku stanowi zazwyczaj czynność bardzo czasochłonną”.
32	MSP	Ustne uzasadnienie	Trzeba mieć przy tym na uwadze, iż w aktualnym stanie prawnym po ogłoszeniu sentencji wyroku przewodniczący lub sędzia sprawozdawca podaje ustnie jedynie zasadnicze powody rozstrzygnięcia, natomiast po wprowadzeniu ustnego uzasadnienia, nie będzie możliwe ograniczenie się do wskazania najważniejszych motywów, co będzie wymagało porównywalnego nakładu pracy. Trudno przyjąć, aby nawet wygłaszając ustne uzasadnienie wyroku sędzia nie musiał się odpowiednio przygotować (poświęcić czas), a w sprawach skomplikowanych i tak sporządzić uzasadnienie na piśmie. Może zatem powstać sytuacją w której sędziowie będą przygotowywali uzasadnienie pisemne, które następnie będzie odczytywane po ogłoszeniu wyroku,	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Nie można utożsamiać ustnych motywów od ustnego uzasadnienia. Są to zupełnie dwie inne czynności o różnych funkcjach.</p> <p>Jest rzeczą oczywistą, że sędzia będzie musiał się przygotować do ustnego uzasadnienia. Obecnie musi się również przygotować do sporządzenia pisemnego uzasadnienia (w tym przeprowadzenie wyliczeń, zebranie i analiza orzecznictwa i piśmiennictwa).</p> <p>Autor uwagi nie dostrzegł, że sporządzenie uzasadnienia w formie ustnej (elektronicznej) nie będzie obligatoryjne, ale fakultatywne (będzie zależało od decyzji przewodniczącego lub sprawozdawcy).</p> <p>Mało prawdopodobna jest sytuacja, w której sędzia sporządzałby uzasadnienie na piśmie,</p>

		<p>a po zgłoszeniu wniosku przez stronę dokonywana będzie jego transkrypcja wymagająca przecież zatrudnienia dodatkowych wykwalifikowanych osób. Czynności, związane z uzasadnieniem wyroku będą więc niejako powielane, co nie może przyczynić się do przyspieszenia postępowania.</p> <p>Jednocześnie argumentem przemawiającym za zmianą dotychczasowych przepisów, nie może być występująca czasem praktyka sporządzania nadmiernie obszernych uzasadnień, niewspółmiernych do stopnia skomplikowania sprawy. Jak można przypuszczać przypadki takie będą zdarzały się nadal, tylko w formie ustnej, a strona zamiast uzasadnienia wyroku na piśmie, otrzyma jego obszerną transkrypcję. Przedstawiona propozycja oparta jest na założeniu, że uzasadnienie ustne będzie krótsze i przygotowywane z mniejszym nakładem czasu pracy, co wywoływać może wątpliwości, czy rzeczywiście jednocześnie odpowiadać będzie wszystkim wymogom przewidzianym w art. 328 § k.p.c). Powyższe zagrażać może podstawowej funkcji jaką pełni uzasadnienie wyroku w procesie. Kwestia sporządzenia prawidłowego uzasadnienia wyroku wydaje się być raczej sprawą odpowiedniego stosowania przez sędziów</p>	<p>a następnie odczytywał je w celu utrwalenia w postaci zapisu elektronicznego. Takie postępowanie byłoby sprzeczne z podstawowymi zasadami racjonalności i ekonomiki.</p> <p>Natomiast znacznie częstsza będzie praktyka sporządzania notatek, które będą stanowiły podstawę do sporządzenia ustnego uzasadnienia. Sporządzenia notatek nie można utożsamiać ze sporządzeniem uzasadnienia, a porównywanie tych czynności w kontekście oszczędności czasu przemawia na korzyść notatek.</p> <p>Odnosząc się do problemu transkrypcji, należy podnieść, że czynność ta będzie powierzona transkrybentom zatrudnionym poza sądem i nie będzie miała wpływu na sprawność czynności pracowników sekretariatów, a już z pewnością nie wpłynie na sprawność postępowania, która zazwyczaj nie zależy od tempa pracy sekretariatu.</p> <p>Przypadki nadmiernie rozbudowanych uzasadnień będą się zdarzały, ale nie powinny być zjawiskiem dominującym lub powszechnym. Wbrew stanowisku Autora uwagi, wprowadzenie uzasadnień ustnych może stanowić okazję do zmiany (przynajmniej częściowej) nawyków w tym zakresie.</p> <p>W założeniach nie wskazano, że uzasadnienie będzie krótsze. Wręcz przeciwnie, wprost wskazano, że musi ono odpowiadać wymogom określonym w art. 328 § 2 k.p.c. Z tego punktu</p>
--	--	---	---

			art. 328 § 2 k.p.c. niż postulatem dla ustawodawcy.	widzenia teza, iż projektowana zmiana może stanowić zagrożenie dla podstawowych funkcji uzasadnienia jest chybiona. Celem projektowanej zmiany jest to, by całość czynności związanych ze sporządzeniem uzasadnienia pochłaniała mniej czasu, a taki cel zmiany – z punktu widzenia obciążenia sędziów – nie powinien budzić wątpliwości.
33	MSP	Właściwość miejscowa sądu w sprawach przeciwegzekucyjnych	<p>Przedstawiona propozycja nie zawiera szerszej argumentacji, dlatego proponuje się doprecyzowanie przesłanki określającej właściwość sądu w sprawach z powództw przeciwegzekucyjnych poprzez zastosowanie trzeciego wariantu tj. wytaczania powództw przeciwegzekucyjnych przed sąd, w okręgu którego działa komornik właściwy do prowadzenia egzekucji według zasad ogólnych określonych w k.p.c.</p> <p>Powyższe rozwiązanie nie będzie przyczyniać się do przyspieszenia postępowania egzekucyjnego, co jak należy wnioskować z całokształtu proponowanych zmian jest intencją twórców projektu. W szczególności nie koresponduje z wynikającym z art. 8 ust. 5 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji prawem wierzyciela do wyboru komornika na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Projektowana „przesłanka określająca właściwość sądu w sprawach z powództw przeciwegzekucyjnych” została ujęta w sposób precyzyjny i nie budzący wątpliwości. Wprowadzenie tej regulacji wyeliminuje nierzadkie przypadki przekazywania spraw według właściwości, co zakłóca sprawność takich procesów. Za przyjęciem tej przesłanki przemawiają również względy związane z organizacją sądownictwa oraz obciążeniem sądów w dużych miastach. W tych właśnie miastach swoje siedziby mają kancelarie komornicze prowadzące dużo spraw, a ich właściwość w większości tych spraw wynika właśnie z wyboru wierzyciela. Przyjęcie wariantu drugiego mogłoby doprowadzić zatem do dodatkowego obciążenia tych sądów, co skutkowałoby uszczerbkiem dla sprawności procesów przeciwegzekucyjnych.</p> <p>Teza, że taka regulacja nie przyspieszy postępowania egzekucyjnego, jest zasadna ale tylko z tego punktu widzenia, że sprawy z powództw przeciwegzekucyjnych nie są</p>

				rozpoznawane w postępowaniu egzekucyjnym. Jeżeli jednak zważyć, że zazwyczaj powództwa te są wnoszone w trakcie postępowania egzekucyjnego i zawierają wnioski o udzielenie zabezpieczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego, to wyeliminowanie wątpliwości skutkujących wydłużeniem procesu będzie pośrednio służyło przyspieszeniu postępowania egzekucyjnego.
--	--	--	--	---

Uwagi dotyczące testu regulacyjnego oraz uwagi formalne

1.	KPRM	Ocena skutków regulacji	Uwaga dotyczy treści oceny skutków regulacji w (przyszłym) projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw.	Uwaga zostanie uwzględniona w ramach prac nad projektem ustawy.
2.	MF	Test regulacyjny	Projekt ustawy o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw regulujący materię określoną w przedmiotowym projekcie założeń był już przedmiotem uzgodnień. W OSR do projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego (projekt poprzedzający projekt założeń) stwierdzono, że korzyści wynikające z tytułu wprowadzenia nowych rozwiązań powinny przewyższyć wydatki (w szczególności poprzez obniżenie wydatków na korespondencję i archiwizację). Wśród kosztów wskazano, że w zakresie wprowadzonych postępowań w sprawach e-	Uwagę częściowo uwzględniono, poprzez wskazanie w teście regulacyjnym, że dodatkowe koszty wprowadzenia e-BTE zostaną pokryte w ramach oszczędności. W teście regulacyjnym nie wskazano, że kwota 15 mln złotych przeznaczona na utrzymanie sądów do spraw e-bte stanowi „dodatkowe” wydatki. Obejmuje ona bowiem całkowite koszty ich działalności, w tym takie, które byłyby ponoszone nawet wtedy, gdyby nie wprowadzono projektowanych zmian (np. na obsługę personelu lub obsługę lokalizacji). Nie jest możliwe pełne oszacowanie oszczędności wynikających z wprowadzenia

		<p>bte: Jedyne koszty będą wynikać z konieczności budowy systemu teleinformatycznego, opracowania i zainstalowania oprogramowania oraz sprzętu. W ramach tego przedsięwzięcia wykorzystane zostaną również zasoby -techniczne ośrodków migracyjnych ksiąg wieczystych", a koszty łącznej wartości projektu systemu teleinformatycznego określono w wysokości 9 mln zł (koszty te miały obejmować pozostałe elementy wprowadzane ustawą w szczególności w zakresie postępowania upominawczego i egzekucyjnego). W przedłożonym materiale stwierdza się jedynie, że oszczędności są niemożliwe do oszacowania zaś koszty zwiększa się dodatkowo o wydatkowane corocznie w wysokości 15 mln zł - koszty działalności sądów. W związku z powyższym należy oszacować wszelkie oszczędności wynikające z projektu, a jeżeli w ocenie projektodawcy nie jest to możliwe, <u>w teście regulacyjnym powinna znaleźć się informacja, że koszty zostaną sfinansowane w ramach oszczędności.</u> Ponadto należy określić w ramach jakich części budżetowych koszty związane z e-bte będą ponoszone oraz dokonać ich podziału na wydatki majątkowe i pozapłacowe wydatki bieżące. Niezależnie od powyższego wyjaśnienia wymaga konieczność ponoszenia corocznie</p>	<p>elektronicznego postępowania w sprawach o nadanie klauzuli wykonalności e-bte. Przykładowo można wskazać, że skoro rocznie do sądów wpływa około 800 000 takich spraw i w każdej z nich powstaje około 3 stron dokumentów (np. zarządzenia i postanowienie) i konieczne jest doręczenie pism listem poleconym za potwierdzeniem odbioru, to roczne oszczędności z tego tylko tytułu można oszacować na około 5 200 000 złotych.</p> <p>Koszt działalności e –sądów obejmuje wydatki związane z obsługą samego systemu, z obsługą lokalizacji oraz koszty osobowe personelu. Wysokość wydatków na poszczególne cele nie jest możliwa do oszacowania, gdyż jest ona uzależniona od przyjętej struktury wydziałów sądów do spraw e- BTE w kraju (ich liczby i obsady etatowej).</p>
--	--	--	---

			<p>wydatków w wysokości 15 mln zł, jako kosztów działalności sądów w sprawach e-bte. Należy podać szczegółowe przeznaczenie tych środków. W kontekście powyższego <u>projekt należy uzupełnić o informację, iż wdrożenie pozostałych rozwiązań poza e-bte (w szczególności dotyczących modyfikacji systemu teleinformatycznego elektronicznego postępowania upominawczego, wprowadzenia możliwości przeprowadzenia postępowania jawnego na odległość, wprowadzenia do postępowania egzekucyjnego elementów procedury elektronicznej) nie będzie angażowało dodatkowych środków budżetu państwa w jakiegokolwiek fazie realizacji</u> omawianego przedsięwzięcia ponad środki dotychczas przeznaczone na ten cel, ewentualnie koszty z tym związane będą ponoszone w ramach wykazanych kosztów wdrażających e-bte. W sytuacji gdyby projekt nie przewidywał oszczędności a jedynie wydatki lub gdyby wydatki przewyższały oszczędności, w projekcie założeń powinna się znaleźć informacja, iż zgodnie z art. 50 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zostaną określone w projekcie ustawy: maksymalny limit wydatków wyrażony kwotowo na okres 10 lat budżetowych wykonywania ustawy, mechanizmy korygujące, mające zastosowanie w</p>	
--	--	--	---	--

			<p>przypadku przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków oraz właściwy organ, który monitoruje wykorzystanie limitu wydatków oraz odpowiada za wdrożenie mechanizmów korygujących. Ww. elementy są niezbędne w przypadku, gdy przyjmowany przez Radę Ministrów projekt ustawy skutkuje zmianą poziomu wydatków jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów.</p>	
3.	MF	Test regulacyjny	<p>Należy także oszacować oszczędności powstałe z tytułu zmniejszenia, kognicji sądów w sprawach spadkowych.</p>	<p>W sprawach spadkowych proponuje się powierzenie niektórych czynności notariuszom, przy czym nie będzie to tryb obligatoryjny. Nie da się zatem przewidzieć, jaka liczba spraw zostanie skierowana do notariuszy i przez nich zakończona. Oszacowania tej liczby jest skazane na niepowodzenie i każda przyjęta w tym zakresie wartość jest równie realna, co nierealna.</p>
4	MF	Test regulacyjny	<p>Ponadto należy zauważyć, że w projekcie przewiduje się zwiększenie obowiązków referendarzy sądowych. W związku z tym należy zawrzeć informację, że zwiększenia tych obowiązków nie będzie się wiązało z koniecznością zwiększenia funduszu wynagrodzeń w części 15 „Sądy powszechne”.</p>	<p>W projekcie nie zwiększono obowiązków referendarzy sądowych, ale rozszerzono ich kompetencje. Rozszerzenie kompetencji nie będzie miało wpływu na zakres obowiązków poszczególnych referendarzy sądowych (kwestie te są unormowane w przepisach ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych). Tym samym, rozszerzenie kompetencji nie ma znaczenia dla kwestii ich wynagrodzeń.</p>
5	MF	Test regulacyjny	<p>W projekcie stwierdza się, że w następstwie zmian odpowiednich przepisów Krajowa Rada Radców Prawnych, Naczelna Rada</p>	<p>Uwagę uwzględniono</p>

			<p>Adwokacka, Krajowa Rada Rzeczników Patentowych, Prezes Prokuraturii Generalnej oraz Prokurator Generalny zostali zobowiązani do utworzenia i prowadzenia określonych baz danych. W projekcie należy zawrzeć informację, iż koszty związane z utworzeniem tych baz nie będą stanowiły podstawy do uzyskania dodatkowych środków budżetowych, w szczególności koszty związane z tworzeniem bazy danych radców i starszych radców Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa oraz bazy prokuratorów i asesorów prokuratorskich przy użyciu systemu teleinformatycznego nie spowodują konieczności zwiększania wydatków budżetu państwa na ten cel, a ewentualne skutki zostaną sfinansowane w ramach środków planowanych w projekcie ustawy budżetowej na rok 2012 w części 74 -Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa oraz w części 88 - Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury.</p>	
6	MF	Test regulacyjny	Należy określić skutki regulacji projektu dla budżetu jednostek samorządu terytorialnego i źródło finansowania.	Nie przewiduje się, aby projektowane przepisy spowodowały dodatkowe wydatki z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.
7	RCL	Uwaga ogólna	Zgodnie z przepisem § 9 ust. 3 Regulaminu pracy Rady Ministrów, projekt założeń powinien obejmować zwięzłe przedstawienie celu projektowanej ustawy i zakresu przewidywanej regulacji oraz zasadniczych kwestii wymagających uregulowania. Zatem	Uwaga została częściowo uwzględniona. Nie wydaje się zasadne rozumienie „zasadniczych kwestii wymagających uregulowania” jako wskazanie ogólnych kierunków (idei) projektowanych zmian. W przypadku tak rozbudowanej ustawy, jak Kodeks

			<p>nie ma obecnie potrzeby tak szczegółowego omawiania projektowanych regulacji. W przesłanych do uzgodnień założeniach wystarczające będzie przedstawienie informacji wymaganych Regulaminem, tj. celu, zakresu i zasadniczych kwestii, w punktach, z krótką argumentacją dotyczącą zasadności proponowanych rozstrzygnięć. Na tym etapie prac nad projektem zbędne jest wskazywanie konkretnych przepisów ustawy, które podlegać będą nowelizacji. Projekt założeń zredagowany w nadesłany sposób może utrudnić wprowadzenie ewentualnych innych zmian, jeżeli w toku prac nad projektem ustawy wystąpiłaby taka konieczność.</p>	<p>postępowania cywilnego, takie ogólnikowe wskazanie „zasadniczych kwestii wymagających uregulowania” nie pozwalałoby ustalić rzeczywistych intencji przyświecających projektodawcy. Podważałoby to sens i potrzebę przeprowadzenia całego procesu legislacyjnego związanego z opracowaniem i przyjęciem projektu założeń projektu ustawy. Projektowane założenia nie wymieniają zresztą w sposób wyczerpujący wszystkich projektowanych zmian, ale precyzyjnie określają ich kierunek. Dzięki temu będą nie stanowiły optymalną podstawę prac nad projektem ustawy.</p> <p>Mając na uwadze niebezpieczeństwo ewentualnych utrudnień, w projekcie założeń wyeliminowano <u>niektóre</u> stwierdzenia wskazujące konkretne przepisy, które będą podlegały nowelizacji.</p> <p>Nie jest to jednak uzasadnione w tych przypadkach, w których projektowana zmiana dotyczy wyłącznie pojedynczej instytucji unormowanej w jednym konkretnym artykule. Posłużenie się w takich przypadkach metodą opisową (bez wskazania konkretnego przepisu) znacznie wydłużyłoby projektowane założenia i mogłoby wprowadzać w błąd.</p>
8	RCL	Wyniki konsultacji społecznych	<p>Projekt założeń należałoby uzupełnić przedstawieniem wyników konsultacji, o których mowa w § 9 ust. 4 pkt 2 Regulaminu, w szczególności, jeżeli obowiązek zasięgnięcia opinii wynika z obowiązujących przepisów.</p>	<p>Projekt założeń został skierowany jednocześnie do konsultacji społecznych i uzgodnień międzyresortowych. Z tego względu omówienie wyników konsultacji społecznych nastąpi po zgłoszeniu uwag. Kopia pisma kierującego projekt do konsultacji społecznych została już</p>

			<p>Informacje zawarte na stronach RPL wskazują, że projekt założeń skierowany został do konsultacji społecznych. Projektu nie przekazano jednak do podmiotów, które ze względu na przedmiot regulacji również powinny zostać objęte zakresem konsultacji (np. Naczelna Rada Adwokacka, Krajowa Rada Radców Prawnych). Tym bardziej, że na podmioty te nałożone zostaną określone obowiązki, co może wiązać się z koniecznością wydatkowania dodatkowych środków finansowych.</p>	zamieszczona na stronach RPL.
9.	RCL	Zakres propozycji uwzględnionych w poprzednim projekcie ustawy.	<p>Z pisma przesyłającego projekt założeń wynika, że projekt w części został opracowany na podstawie projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, który był już poddany uzgodnieniom resortowym w 2011 r. W piśmie nie wskazano jednak, których propozycji ów projekt dotyczył, co wymaga uzupełnienia.</p>	<p>Uwaga nie jest zasadna, gdyż:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nie dotyczy projektu założeń, ale pisma, przy którym przesłano projekt założeń; - nie znajduje uzasadnienia w obowiązujących przepisach; - zakres propozycji, które były zamieszczone w projekcie ustawy i zostały uwzględnione w projekcie założeń jest bardzo szeroki i jego zwięzłe przedstawienie w tzw. piśmie przewodnim nie jest możliwe (projekt założeń nie obejmuje tych propozycji, które w 2011 r. zostały odrzucone przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Cywilnego).
10	RCL	Stanowisko Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego	<p>Ze sprawozdania z działalności Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego za 2011 r. wynika, że przedstawiciele Komisji uczestniczyli w procesie legislacyjnym dotyczącym zmian w Kpc, obejmujących m. in. zagadnienia zawarte w mniejszym</p>	<p>Uwaga niezasadna. Komisja Kodyfikacyjna Prawa Cywilnego w 2011 r. nie przedstawiła swojego stanowiska do projektu ustawy, ale opracowała konkretne przepisy projektu ustawy, które zostały w całości uwzględnione w projektowanych założeniach.</p>

			projekcie. Do projektu nie dołączono jednak informacji o stanowisku Komisji w tym przedmiocie	
11	RCL	Test regulacyjny	Wprowadzenie proponowanych rozwiązań, jakkolwiek może przynieść przyspieszenie i usprawnienie postępowań sądowych, to jednak spowoduje skutki finansowe. W teście regulacyjnym wskazano, że koszty w tym zakresie są niemożliwe do oszacowania. Wydaje się, że właśnie z uwagi na obciążenia finansowe, test regulacyjny powinien zawierać bardziej szczegółowe wyjaśnienia (informacje), zarówno co do kosztów wydatkowanych w sądach, jak również w innych podmiotach, których skutki dotyczą.	Uwaga częściowo niezasadna. Por. stanowisko do uwag nr 2-6. Wbrew twierdzeniu zawartemu w uwadze, w teście regulacyjnym wskazano szacunkowe kwoty niektórych wydatków. Na obecnym etapie prac legislacyjnych nie jest możliwe oszacowanie wszystkich wydatków. W teście wskazano, że ich wysokość (zwłaszcza w odniesieniu do kosztów ponoszonych przez „inne” podmioty) jest uzależniona od różnych czynników (zwłaszcza od tego czy i w jakim zakresie zostanie wykorzystana dotychczasowa infrastruktura informatyczna pozostająca w dyspozycji tych podmiotów).

Dodatkowe propozycje zgłoszone w ramach uzgodnień międzyresortowych

1	MF	Zajęcie elektroniczne	Wymaga rozważenia możliwość wprowadzenia elektronicznych zajęć instrumentów finansowych zapisanych na rachunku papierów wartościowych lub innym rachunku.	<u>Propozycja przedwczesna.</u> Projektowanie elektronicznego zajęcia instrumentów finansowych zapisanych na rachunku papierów wartościowych lub innym
---	----	-----------------------	---	--

				<p>rachunku wymagałaby uprzednich konsultacji z podmiotami prowadzącymi takie rachunki. W tym zakresie konsultacje takie nie były prowadzone. Nie jest wykluczone wprowadzenie takiego rozwiązania w przyszłości.</p>
2	MSZ	<p>Rezygnacja z wymogu nadania klauzuli wykonalności w celu wykonania ETE, europejskiego nakazu zapłaty, oraz orzeczenia wydanego w postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń.</p>	<p>Ponadto projekt założeń w punkcie IV przedstawia propozycje zmian w zakresie postępowania klauzulowego/ a w punkcie VI pozostałe zmiany w postępowaniu egzekucyjnym. W tym kontekście należy przypomnieć, że w piśmie z dnia 5 maja 2008 roku, nr Min. MD/2457/2008/DP/ma, Urząd Komitetu Integracji Europejskiej wskazał na niezgodność z prawem Unii Europejskiej wymogu uzyskania klauzuli wykonalności dla zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego, europejskiego nakazu zapłaty oraz orzeczenia wydanego w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń (art. 1153¹, art. 1153⁴ oraz art. 1153⁷ k.p.c), od którego uzależnione zostało wykonanie tych tytułów w Polsce. Uwagi te dotyczyły projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (ustawa uchwalona w dniu 5 grudnia 2008 r.: Dz. U. 2008, nr 234, poz. 1571). W odpowiedzi, Ministerstwo Sprawiedliwości w piśmie z dnia 27 maja 2008 r., znak DWM VII 089-37/08, zobowiązało się do opracowania horyzontalnej zmiany o charakterze systemowym ustawy - Kodeks postępowania cywilnego. Zmiany te dotyczyć miały m.in. rezygnacji z wymogu uzyskania klauzuli wykonalności dla ww. tytułów. Prace nad taką zmianą nie zostały jednakże</p>	<p>Propozycja przedwczesna. Projekt założeń dotyczy m.in. postępowania klauzulowego, ale obejmuje zmian w przepisach dotyczących warunków wykonywania orzeczeń sądów zagranicznych; Aktualna pozostaje deklaracja MS, że zostanie przeprowadzona analiza zasadności wymogu uzyskania klauzuli dla zagranicznych orzeczeń w kontekście zrewidowanego rozporządzenia Bruksela I. Nastąpi to po zakończeniu prac nad w/w rozporządzeniem z uwagi na potrzebę dostosowania przepisów krajowych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania nowego rozporządzenia. Analizie zostaną poddane także przepisy kpc odnoszące się do uznawania i wykonywania orzeczeń pochodzących z państw UE pod kątem spójności całego systemu. Dotychczas Komisja Europejska nie kwestionowała regulacji prawa polskiego w zakresie wymogu nadawania klauzuli wykonalności przewidzianego w art. 1153¹, 1153⁴, 1153⁷, 1153¹⁰ oraz 1153¹¹ kpc.</p>

		<p>rozpoczęte, a kolejne propozycje zmiany k.p.c. powtarzały dotychczasowe rozwiązania. I tak, w projekcie ustawy o zmianie ustawy-Kodeks postępowania cywilnego, ustawy o prawie pomocy w postępowaniu w sprawach cywilnych prowadzonym w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz o prawie pomocy w celu ugodowego załatwienia sporu przed wszczęciem takiego postępowania oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (ostatecznie: Ustawa z dnia 28 kwietnia 2011 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, ustawy o prawie pomocy w postępowaniu w sprawach cywilnych prowadzonym w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz o prawie pomocy w celu ugodowego załatwienia sporu przed wszczęciem takiego postępowania oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów -Dz. U. 2011 nr 129 poz. 735), zaproponowano wprowadzenie obowiązku uzyskania klauzuli wykonalności w odniesieniu do orzeczeń w sprawach alimentacyjnych wydanych w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej i tam wykonalnych (obecnie art. 1153¹⁰ k.p.c). Szczegółowa argumentacja przeciwko takiemu rozwiązaniu przedstawiona została w piśmie Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 27.09.2010 roku, nr Min.MD/1719/2010-ma-DPUE. W konsekwencji, zgodnie z ustaleniami Komitetu do Spraw Europejskich podjętymi na posiedzeniu w dniu 28.09.2012 r., Minister Sprawiedliwości został zobowiązany do ponownego przeanalizowania zasadności opracowania do końca II kwartału 2011 r.</p>	<p>W tym kontekście zdziwienie budzi, że MSZ po raz kolejny chce jak najszybciej zmieniać te rozwiązania i to w sytuacji, gdy jednocześnie sugeruje wstrzymanie prac nad nowelizacją art.1135⁵ kpc, mimo toczącego się w tej sprawie formalnego postępowania o naruszenie przeciwko Polsce.</p> <p>Ministerstwo Sprawiedliwości na obecnym etapie podtrzymuje swoje dotychczasowe stanowisko o braku zasadności zniesienia wymogu nadawania klauzuli wykonalności orzeczeniom z innych państw UE objętych zakresem stosowania rozporządzenia Nr 805/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie utworzenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego dla roszczeń bezspornych, rozporządzenia Nr 1896/2006 z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiającego postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty, rozporządzenia Nr 861/2007 z dnia 11 lipca 2007 r. ustanawiającego europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń oraz rozporządzenia Nr 4/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych.</p> <p>W piśmie z dnia 20 grudnia 2010 r. MS w istocie zobowiązało się do przeanalizowania kwestii wymogu uzyskania na terytorium RP</p>
--	--	--	---

		<p>kompleksowej zmiany ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, w zakresie wskazanym przez MSZ. -Jak dotychczas Minister Sprawiedliwości nie przedstawił propozycji odpowiednich-zmian. W piśmie z 20 grudnia 2010 roku, nr DWM IV 024-22/10, wskazał jedynie że Ministerstwo Sprawiedliwości powróci do kwestii zmian w kodeksie postępowania cywilnego zmierzających do likwidacji wymogu uzyskania klauzuli wykonalności dla tytułów uzyskanych w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej przy okazji prac nad zmianą rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych. Prace nad zmianą tego rozporządzenia prowadzone były m.in. przez Prezydencję Polski w Radzie UE w II połowie 2011 r., jednakże nie towarzyszyła temu żadna krajowa inicjatywa legislacyjna Ministra Sprawiedliwości. Na marginesie należy zauważyć, że prace nad zmianą rozporządzenia nie zostały zakończone i są kontynuowane przez Prezydencję Danii. Jednakże w zakresie zniesienia procedury exequatur proponowany przez Radę UE kierunek zmian, jest tożsamy z zapisami odpowiednich rozporządzeń dotyczących zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego, europejskiego nakazu zapłaty, orzeczenia wydanego w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń czy orzeczenia przyznającego świadczenia alimentacyjne.</p> <p>W ocenie Ministra Spraw Zagranicznych w dalszym ciągu nie pozwala on na uzależnienie wykonania</p>	<p>klauzuli wykonalności dla celów wykonania orzeczenia zaopatrzonego w Europejski Tytuł Egzekucyjny, europejskiego nakazu zapłaty, orzeczenia wydanego w ramach europejskiego postępowania w sprawie drobnych roszczeń oraz orzeczeń wydanych w sprawach alimentacyjnych, w państwach członkowskich UE, które są związane Protokołem haskim z 2007 r. o prawie właściwym dla zobowiązań alimentacyjnych w kontekście prac nad rewizją rozporządzenie rozporządzeniem 44/2001. Jednakże w opinii MS dopiero zakończenie prac nad rewizją tego rozporządzenia możliwe będzie ponowne przeanalizowanie kwestii zniesienia ww. wymogu. Należy zauważyć, że prace nad rewizją rozporządzenia 44/2001 nadal trwają, nie zostały zakończone w okresie Prezydencji duńskiej i będą kontynuowane w okresie Prezydencji cypryjskiej.</p> <p>Zrewidowane rozporządzenie 44/2001 będzie wymagało podjęcia działań implementujących je do prawa polskiego. Ministerstwo Sprawiedliwości podtrzymuje swoje stanowisko wyrażone w piśmie DWM 024-22/10 z dnia 20 grudnia 2010 r. i wskazując, iż następujące argumenty podnoszone przeciwko podejmowaniu tej kwestii na obecnym etapie zachowują aktualność:</p> <p>Problem podniesiony na gruncie uwag</p>
--	--	---	---

			<p>orzeczenia od uprzedniego uzyskania w państwie członkowskim wykonania klauzuli wykonalności.</p> <p>Wydaje się zatem, że nie jest wskazane dalsze odkładanie w czasie dokonania zmian w kodeksie postępowania cywilnego, mających na celu rezygnację z obowiązku uzyskania dla ww. tytułów klauzuli wykonalności przed ich wykonaniem w Polsce. Zwłaszcza biorąc pod uwagę, że pierwsze deklaracje w zakresie zmian Ministerstwo Sprawiedliwości składało już w 2008 roku, a znaczna część zmian proponowanych w przedstawionym projekcie założeń dotyczy postępowania klauzulowego i egzekucyjnego.</p>	<p>Ministerstwa Spraw Zagranicznych należy do jednego z bardziej kontrowersyjnych zagadnień, dotyczących stosowania czterech instrumentów współpracy sądowej w sprawach cywilnych wprowadzonych na gruncie prawa UE i znoszących procedurę exequatur tj. wymienionych wyżej rozporządzeń.</p> <p>Problem ten jest różnie rozwiązany w poszczególnych państwach członkowskich. Sprowadza się on do rozstrzygnięcia kwestii czy dopuszczalne jest wszczęcie postępowania egzekucyjnego w państwie wykonania ww. instrumentów jedynie po uprzednim uzyskaniu przez wierzyciela w państwie wykonania klauzuli wykonalności lub innej podobnej decyzji, umocowującej do prowadzenia egzekucji na podstawie orzeczenia wydanego w innym państwie członkowskim.</p> <p>Nie chodzi zatem o dopuszczalność uzależnienia wykonania orzeczenia zagranicznego od przeprowadzenia postępowania, w którym badane byłyby przesłanki uznania i stwierdzenia wykonalności.</p> <p>Odnosząc się do zastrzeżeń wskazywanych przez MSZ należy podnieść, że na gruncie rozporządzeń UE, które zniosły procedurę exequatur utrzymana została zasada właściwości prawa państwa wykonania w zakresie postępowania egzekucyjnego (por.</p>
--	--	--	---	---

				<p>art. 20 ust. 1 rozporządzenia nr 805/2004, art. 21 ust. 1 rozporządzenia Nr 1896/2006, art. 21 ust. 1 rozporządzenia Nr 861/200, art. 41 rozporządzenia Nr 4/2009).</p> <p>Regulacje te wskazują na to, że celem przyjęcia ww. rozporządzeń na gruncie prawa UE była likwidacja postępowania o udzielenie exequatur utrzymanego na gruncie rozporządzenia Nr 44/2001 w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych i uchylenie możliwości badania podstaw odmowy uznania lub stwierdzenia wykonalności orzeczeń jako instrumentu kontroli tytułu egzekucyjnego pochodzącego z innego państwa członkowskiego. Nie było natomiast celem tych rozporządzeń UE ingerowanie w strukturę krajowych postępowań egzekucyjnych, ponieważ taka ingerencja w przepisach tych rozporządzeń została ograniczona tylko do wybranych kwestii, związanych w pierwszej kolejności z ochroną dłużnika w toku egzekucji (por. art. 21 ust. 1, art. 22 i art. 23 rozporządzenia nr 805/2004, art. 22 i 23 rozporządzenia Nr 1896/2006, art. 22 i 23 rozporządzenia Nr 861/2007 oraz art. 21 rozporządzenia Nr 4/2009).</p> <p>Obowiązujące przepisy ww. rozporządzeń UE znoszących wymóg exequatur nakazują traktować orzeczenia zaopatrzone w</p>
--	--	--	--	--

				<p>zaświadczenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego (art. 21 ust. 1 akapit 2 rozporządzenia nr 805/2004), europejskie nakazy zapłaty (art. 21 ust. 1 akapit 2 rozporządzenia Nr 1896/2006) orzeczenia wydane w ramach europejskiego postępowania w sprawie drobnych roszczeń (art. 21 ust. 1 akapit 2 rozporządzenia Nr 861/2007) oraz orzeczenia wydane w sprawach alimentacyjnych w zakresie w jakim są objęte rozporządzeniem 4/2009 (art. 41 rozporządzenia Nr 4/2009) na równi z orzeczeniami wydanymi w państwie wykonania (np. art. 21. ust. 1 rozporządzenia Nr 1896/2006 stanowi: „Europejski nakaz zapłaty, który stał się wykonalny, jest wykonywany na takich samych warunkach jak wykonalne orzeczenie wydane w państwie członkowskim wykonania.”). Choć tak sformułowane regulacje nie wyłączają możliwości ustanowienia w danym państwie członkowskim korzystniejszych warunków dla wykonania orzeczenia wydanego w innym państwie członkowskim, to jednak wprost dają podstawę do tego, aby orzeczenia te podlegały takim samym warunkom jak te, które obowiązują w odniesieniu do orzeczeń krajowych. Wątpliwe jest w tym zakresie uzasadnianie, że nie może to dotyczyć warunku w postaci uzyskania krajowej klauzuli wykonalności,</p>
--	--	--	--	---

				<p>przewidzianej dla wszczęcia postępowania egzekucyjnego w odniesieniu do orzeczeń wydanych w państwie wykonania. Nie można przyjąć, że celem ww. rozporządzeń UE było uprzywilejowanie w ich zakresie przedmiotowym wykonywania orzeczeń zagranicznych względem orzeczeń krajowych.</p> <p>Polska nie jest jedynym państwem członkowskim, które wymaga nadawania klauzuli wykonalności orzeczeniom sądów innych państw członkowskich dla celów ich wykonania na terytorium RP w zakresie zastosowania rozporządzenia Nr 805/2004, rozporządzenia Nr 1896/2006, rozporządzenia Nr 861/2007 oraz rozporządzenia Nr 4/2009. Analogiczne do rozwiązań zastosowanych w polskim ustawodawstwie przyjął ustawodawca austriacki (w ustawodawstwie austriackim przyjęto założenie, że zniesienie procedury exequatur wyłącza konieczność stwierdzania wykonalności wymaganego przy orzeczeniach zagranicznych jednak nie uchyla konieczności wymogu uzyskania przez wierzyciela tzw. dozwolenia egzekucji – <i>Exekutionsbewilligung</i>, odpowiadającego nadaniu klauzuli wykonalności w prawie polskim). Mając na uwadze odrębności w zakresie postępowania cywilnego w systemie <i>common law</i> należy również zaznaczyć, że na gruncie prawa</p>
--	--	--	--	---

				<p>angielskiego i szkockiego zniesienie procedury exequatur nie wyłącza obowiązku rejestracji orzeczeń zagranicznych przez odpowiednio powołane do tego organy. Wymóg nadawania klauzuli wykonalności ma pozytywne skutki w zakresie zapewniania wykonywania orzeczeń pochodzących z innych państw członkowskich UE. Istotą klauzuli wykonalności w prawie polskim jest stwierdzenie, że tytuł egzekucyjny (którym jest np. prawomocne orzeczenie sądowe pochodzące z innego państwa członkowskiego) odpowiada wszelkim wymaganiom stawianym przez prawo polskie, od których uzależniona jest możliwość wszczęcia egzekucji. Z tego względu nadawanie klauzuli wykonalności orzeczeniom sądów z innych państw członkowskich ma na obecnym etapie rozwoju współpracy sądowej w ramach UE znaczenie porządkujące w zakresie wskazania na przymus wykonania orzeczeń zagranicznych w ramach polskiego postępowania egzekucyjnego. Nadanie klauzula wykonalności orzeczeniu zagranicznemu pomaga polskim organom egzekucyjnym we właściwej ocenie orzeczeń zagranicznych i sprzyja w ten sposób ich efektywnemu wykonaniu.</p>
--	--	--	--	--